

Latviešu valodas aģentūra

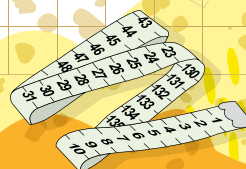
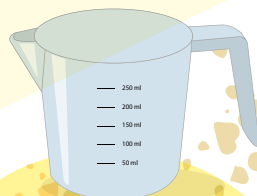
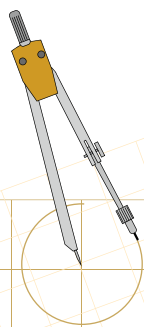
**MĀCI UN MĀCIES
LATVIEŠU VALODĀ!**

MATEMĀTIKA

2. KLASE

Latviešu valodas un matemātikas satura integrēta
apguve lingvistiski nevienīgā vidē

Metodisks līdzeklis skolotājam

MĀCI UN MĀCIES LATVIEŠU VALODĀ!

Linda Krastiņa

MATEMĀTIKA 2. KLASE

Latviešu valodas un matemātikas satura
integrēta apguve lingvistiski neviendabīgā vidē
Metodisks līdzeklis skolotājam

Recenzente *Jeļena Azareviča*

Projekta vadītāja *Linda Krastiņa*

Māksliniece *Anita Ozoliņa*

Redaktore *Iveta Sirica (Ivetta Sirica)*

Makets SIA „Capital Word”

Darba autortiesības ir aizsargātas saskaņā ar Autortiesību likumu.

Darba publicēšana jebkurā drukātā vai elektroniskā formā, kopumā vai daļām, tā izdošana, izplatīšana plašsaziņas līdzekļos ir stingri aizliegta bez Latviešu valodas aģentūras rakstveida piekrišanas.

Izdevuma ISBN 978-9934-617-65-2

Izdevuma UDK 57(075)

Izdevuma autorzīme Kr210

Latviešu valodas aģentūra, 2024

SATURS

Ievads..... 6

1. KĀ GRUPĒ OBJEKTUS?..... 7

Nosaki lieko objektu!

Saruna par skaitli

Nosaki lieko skaitli!

Salīdzini skaitļus!

Nosaki lieko figūru!

2. KĀ NOSAKA DAŽĀDUS GARUMUS?..... 10

Mērinstrumentu nosaukumi

Krustvārdu mīkla „Mērinstrumenti un mērvienības”

Ar ko mērīt?

Mēri un salīdzini!

Zīmē, nosauc, mēri, salīdzini!

3. KĀ SASKAITA UN ATŅEM DIVCIPARU SKAITĻUS?..... 13

Skaitļa sastāvs

Uzmini savu skaitli! (saskaita un atņem 20 apjomā)

Pieraksti un risini!

Cik trūkst līdz pilniem desmitiem?

Saskaiti un atņem pakāpeniski!

Vispirms saskaiti un atņem desmitus, pēc tam vienus!

Ticami vai neticami?

4. KĀ LAIKA RĒĶINI PALĪDZ PLĀNOT? 18

Cik ir pulkstenis?

Parādi pulksteņa laiku!

Nosaki pulksteņa laiku!

Pulkstenis ir ...

Dažādie kalendāri

Ātri savās vietās!

Kurš pēc kura?

Bingo „Mēnešu nosaukumi”

Vārdadienas

Stabiņu diagramma „Dzimšanas dienas”

Pētām kalendāru!

Brīvdienas un darbdienas

Kurp doties: ceļojums kalendārā

5. KĀ RODAS IZTEIKSME? 27

Veido izteiksmes!

Izteiksmju nosaukumi

Iekrāso summas un starpības!

Klausies un pieraksti izteiksmes!

Kurp doties: vienādības un izteiksmju nosaukumi

6. KĀ VEIDO UN RAKSTURO FIGŪRAS? 30

Nosauc daudzstūrus!

Izkrāso figūras!

Kā mani sauc?

Uzmini nu!

Klausies un zīmē!

Taisnstūra perimetrs

Saliec un stāsti!

Pentamino figūras

7. KO NOZĪMĒ REIZINĀT UN DALĪT AR 2? 35

Kas ir pa divi?

Divi par maz, trīs par daudz!

Pēdējais pāris šķiras!

Skaiti pa divi!

Nosaki un pamato: pāra vai nepāra skaitlis?

Nosauc pāra skaitļus!

Pāra vai nepāra skaitlis?

Māju numuri

Kurp doties: pāris vai nepāris?

Raksti izteiksmi!

Reizināšana ar 2

8. KĀ REIZINA UN DALA AR 3, 4 UN 5? 41

Klimpu zupa

Skaiti pa trīs, četri, pieci!

Skaiti uzmanīgi!

Klausies un rādi rezultātu!

Sadali vienādās daļās!

Reizināšana ar 2, 3, 4 un 5

Dalīšana ar 2, 3, 4 un 5

PIELIKUMI 46

IEVADS

2023. gada 1. septembrī Latvijas skolās sākās pāreja uz vienotu izglītības sistēmu jeb mācībām valsts valodā. Turpmāk skolēni mācību saturu apgūs tikai valsts valodā. Tomēr daudziem latviešu valodas prasmes nav pietiekamas un ir nepieciešams atbalsts. Plānojot mācību stundu, īpaši jādomā par jaunu jēdzienu apguvi un iepriekšmācīto jēdzienu atkārtošānu, par tādu metodisko paņēmienu izmantošanu, kas veicina visu valodas pamatprasmju – klausīšanās, runāšanas, lasīšanas un rakstīšanas – pilnveidošanu. Lai to veiksmīgi īstenotu, jāpieņem, ka katrs skolotājs ir arī valodas skolotājs un mācību procesā izmantojama didaktiska pieeja – valodas un satura integrēta apguve jeb CLIL (*Content and Language Integrated Learning*). Tā ir mācīšanās aktīvā darbībā un saziņā, sasniedzot divus vienlīdz svarīgus mērķus – apgūt valodu un mācību priekšmeta saturu.

Īpaši nozīmīga ir skolotāja izpratoša un labvēlīga attieksme pret skolēniem. Lai skolēnu motivētu, noderēs uzslavas un pamudinājumi.

Metodiskajā materiālā „Māci un mācies latviešu valodā! Matemātika. 2. klase” piedāvāti daudzveidīgi mācību uzdevumi katram tematam matemātikas mācību satura un latviešu valodas integrētai apguvei. Piedāvātie uzdevumi iekļaujami gan stundas sākumā, piemēram, vingrinoties galvas rēķinos, gan galvenajā daļā, apgūstot jauno mācību saturu vai vingrinoties, gan stundas noslēgumā, lai skolēni varētu demonstrēt savu sniegumu. Metodiskie komentāri un mācību līdzekļi veidoti un sakārtoti atbilstoši matemātikas mācību priekšmeta programmas parauga 2. klases tematiem. Mācību priekšmeta programmas paraugs pieejams: [šeit](#)

Aicinām izmantot arī 1. klasei veidoto metodisko materiālu „[Māci un mācies latviešu valodā! Matemātika. 1. klase](#)”, kurā apkopoti tematam atbilstoši metodiskie paņēmieni un izdales materiāli jaunās situācijās.

Palīdzēsim skolēniem mācīties ar prieku!

1. TEMATS. KĀ GRUPĒ OBJEKTUS?

► NOSAKI LIEKO OBJEKTU! (1. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: kopīga pazīme, lieks, cilvēka ķermeņa daļu, priekšmetu, dzīvnieku, putnu, zivju, puķu, augu daļu, koku un krūmu, dabas ainavu nosaukumi

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Lai veiktu uzdevumu, skolēniem jāatkārto, kā nosaukt katru objektu vārdā, saskatīt kopīgo pazīmi, noteikt vispārinošo vārdu. Vārdu krājums jau apgūts 1. klases dabaszinību stundās.

Katrs skolēns saņem darba lapu (1. pielikums) un 1. uzdevumu veic patstāvīgi 1. un 2. lapā – vēro attēlu rindas, saskata kopīgo pazīmi un nosaka lieko objektu, to nosvītro.

Tālāk darbu skolēni turpina pāros. 2. uzdevumā pamīšus salīdzina un pārrunā paveikto 1. uzdevumā, pamato atbildi. Pamatošanai izmanto darba lapā dotos teikumu paraugus.

Piemērs

Lieks ir taurenis, jo tas nav putns. Pārējie ir putni.

Taurenis ir kukainis.

► SARUNA PAR SKAITLI (2. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: viencilpara skaitlis, divcilparu skaitlis, pāra skaitlis, nepāra skaitlis, kārtas skaitlis, cipars, ciparu summa

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs pāris saņem izdales materiālu – 35 skaitļu kartītes (2. pielikums, 1. lapa) un jautājumus par skaitli (2. pielikums, 2. lapa). Skaitļu kartītes novieto kaudzītē aizklāti uz galda. No kaudzītes izvelk vienu nejaušu skaitli un novieto to uz kvadrātiņa 3. jautājumā (2. pielikums, 2. lapa). Viens skolēns no pāra paceļ skaitļa kartīti, parāda un nosauc skaitli. Otrs skolēns uzdod jautājumus par šo skaitli pirmajam skolēnam. Pēc tam mainās lomām. Izmantotās kartītes liek kaudzītes apakšā.

Variants. Uzdevumu var veikt arī mazās grupās. Skolēni pēc kārtas pulksteņrādītāja virzienā paceļ skaitļa kartīti no kaudzītes un raksturo to. Jautājumus par skaitli uzdod skolēns, kurš atrodas pa labi no skolēna, kurš raksturo skaitli. Pēc tam skaitļa kartīti no kaudzītes ņem skolēns, kurš uzdeva jautājumus. Pārējie skolēni grupā klausās, ja atbilde ir nepareiza, labo.

► NOSAKI LIEKO SKAITLI! (3. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: kopīga pazīme, kopīgs, atšķirīgs, viencipara skaitlis, divciparu skaitlis, pāra skaitlis, nepāra skaitlis, kārtas skaitlis, cipars, ciparu summa

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (3. pielikums). 1. uzdevumu skolēni veic patstāvīgi – nosaka skaitļu kopīgo pazīmi un sameklē lieko skaitli rindā. Pēc tam 2. uzdevumā pāros salīdzina un pamato atbildes, izmantojot piedāvātos teikumu paraugus.

Piemērs

Lieks ir 2, jo tas nav kārtas skaitlis. Pārējie ir kārtas skaitļi.

2 ir skaitlis.

► SALĪDZINI SKAITĻUS! (4. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: kopīgs, atšķirīgs, viencipara skaitlis, divciparu skaitlis, pāra skaitlis, nepāra skaitlis, kārtas skaitlis, cipars, ciparu summa

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs pāris saņem izdales materiālu. Skolēni pārmaiņus nosauc dotos skaitļus un raksturo tos, izmantojot piedāvātos teikumu paraugus. Jānosauc gan skaitļu kopīgās, gan atšķirīgās pazīmes.

Ieteikums. Pāri par nosauktajām pazīmēm krāj punktus. Cik pazīmju katrs pāris saskata un nosauc, tik punktu saņem. Uzvar tas pāris, kuram kopā visvairāk punktu.

► NOSAKI LIEKO FIGŪRU! (5. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: kopīga pazīme, lieks, figūru nosaukumi, krāsu nosaukumi

Valodarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Lai veiktu uzdevumu, skolēniem jāatkārto figūru nosaukumi, jāprot saskatīt kopīgo un atšķirīgo. Vārdu krājums jau apgūts 1. klases matemātikas stundās.

Katrs skolēns saņem darba lapu (5. pielikums) un 1. uzdevumu veic patstāvīgi – vēro figūru attēlu rindas, saskata kopīgo pazīmi un nosaka lieko figūru, to nosvīturo.

Tālāk darbu skolēni turpina pāros. 2. uzdevumā pamīšus salīdzina un pārrunā paveikto 1. uzdevumā, pamato atbildi. Pamatošanai izmanto darba lapā dotos teikumu paraugus.

Piemērs

Lieks ir riņķis. Pārējās figūras ir trijstūri.

Citi izmantojamie resursi

1. *Kas tie ir?* Didaktiska spēle. Pieejams: [ŠEIT](#)
2. *Kas tie ir?* Spēles metodiskais apraksts. Pieejams: [ŠEIT](#)
3. *Tavaklase.lv*. Mācību video
  - [Kā grupēt objektus?](#)
  - [Kā grupēt objektus Venna diagrammā?](#)
4. *Latvijas ABC*. Interaktīvs materiāls. Burts Ī. 14.1. un 14.5. uzdevums. Pieejams: [ŠEIT](#)
5. *Mācāmies latviešu valodu*. 10.–12. gadi. *Matemātika*. 17. un 18. uzdevums. Pieejams: [ŠEIT](#)

2. TEMATS. KĀ NOSAKA DAŽĀDUS GARUMUS?

► MĒRINSTRUMENTU NOSAUKUMI (6. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: lineāls, salokāmais lineāls, šuvēju mērlente, celtniecības mērlente, bīdmērs, lāzera tālmērs, cirkulis, kompass, svāri, pulkstenis, mērkrūze, mērglāze

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana, rakstīšana

Darba gaita

6. pielikuma darba lapas ieteicams nedrukāt abpusēji. Katrs skolēns saņem darba lapu (6. pielikums). 1. uzdevumā skolēni vēro attēlus un atzīmē, kurus no tiem izmanto garuma mērīšanai. 2. uzdevumā skolēni veic, strādājot pāros – pārmaiņus jautā viens otram par katru mērinstrumentu un atbild. Lai skolēni mērierīces nosauktu pareizi, darba lapā ir piedāvāta atgārdne – paraugi ar mērinstrumentu nosaukumiem nominatīvā, akuzatīvā un instrumentālī. 3. uzdevumā skolēni strādā patstāvīgi – vingrinās izvēlēties piemērotus instrumentus un tos pierakstīt pareizā locījumā. Tālāk darbu skolēni turpina pāros. 4. uzdevumā pamīšus salīdzina un pārrunā paveikto 3. uzdevumā.

Darba lapa izmantojama arī kā atgārdne mērinstrumentu nosaukšanai.

► KRUSTVĀRDU MĪKLA „MĒRINSTRUMENTI UN MĒRVIENĪBAS” (7. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: lineāls, mērlente, tālmērs, milimetrs, centimetrs, decimetrs, metrs

Valoddarbības veidi: lasīšana, rakstīšana, klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (7. pielikums) un patstāvīgi risina krustvārdu mīklu, tādējādi nostiprinot jēdzienu apguvi. Pēc tam pāros, izmantojot dotos teikumu paraugus, jautā viens otram un atbild.

► AR KO MĒRĪT? (8. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: mērīt, lineāls, salokāmais lineāls, šuvēju mērlente, celtniecības mērlente, bīdmērs, lāzera tālmērs

Valoddarbības veidi: lasīšana, rakstīšana, klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (8. pielikums). 1. uzdevumu veic patstāvīgi – vēro attēlus un izvēlas objekta mērīšanai atbilstošāko mērinstrumentu. Pēc tam darbu turpina pāros – jautā un atbild, ko un ar ko mēra, izmantojot dotos teikumu paraugus.

Ieteikums. Uzdevuma veikšanai var izmantot atgādni (6. pielikums, 3. lapa).

► MĒRI UN SALĪDZINI! (9., 10. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: burtu nosaukumi, nogrieznis, centimetri, milimetri, īsāks, garāks

Valoddarbības veidi: lasīšana, klausīšanās, rakstīšana, runāšana

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (9. pielikums) un 1. uzdevumu veic patstāvīgi – mēra nogriežņu garumu centimetros un milimetros. Pēc tam darbu turpina pāros. 2. uzdevumā pamīšus pēc dotā parauga stāsta par nogriežņu garumu, salīdzina tos. Saucot nogriežņus, lieto pareizus burtu nosaukumus. Ja nepieciešams, izmanto atgādni „Burtu nosaukumi” (10. pielikums). Skolotājs pievērš uzmanību pareizam lietvārdu galotņu lietojumam.

► ZĪMĒ, NOSAUC, MĒRI, SALĪDZINI!

Apgūstamais vārdu krājums: burtu nosaukumi, nogrieznis, centimetri, milimetri, īsāks, garāks

Valoddarbības veidi: lasīšana, rakstīšana, klausīšanās, runāšana

Darba gaita

1. Skolēni patstāvīgi uz baltas lapas zīmē dažāda garuma nogriežņus (klasē vienojas par nogriežņu zīmēšanas nosacījumiem – vai garums būs pilnos centimetros vai centimetros un milimetros). Nogriežņus apzīmē ar lielajiem burtiem pēc izvēles, taču nogriežņa garumu nenorāda.

2. Tālāk darbu turpina pāros. Viens no pāra sauc savus uzzīmētos nogriežņus, izmantojot burtu nosaukumus. Otrs skolēns pirmā skolēna lapā parāda nosauktos nogriežņus. Pēc tam mainās lomām. Saucot nogriežņus, lieto pareizus burtu nosaukumus. Ja nepieciešams, izmanto atgādni „Burtu nosaukumi” (10. pielikums).

3. Skolēni samainās lapām un mēra viens otra uzzīmētos nogriežņus. Mērījumus raksta virs nogriežņiem. Pēc tam atkal samainās lapām (katrs skolēns saņem savu darba lapu) un pārbauda, vai izmērīts pareizi.

4. Skolēni viens otram raksturo uzzīmētos un izmērītos nogriežņus, nosaucot tos ar burtiem un pasakot to garumu centimetros vai centimetros un milimetros.

Skolotājs atkarībā no uzdevuma nosacījumiem uz ekrāna parāda teikuma paraugus, kā raksturot nogriežņus. Pievērš uzmanību pareizam lietvārdu galotņu lietojumam.

Piemērs

Nogriežņ**a** ____ garums ir ____ centimetr**s(-i)**.

Nogriezn**is** ____ ir ____ centimetr**u(-us)** garš.

Nogriežņ**a** ____ garums ir ____ centimetr**s(-i)** un ____ milimetr**s(-i)**.

Nogriezn**is** ____ ir ____ centimetr**u(-us)** un ____ milimetr**u(-us)** garš.

5. Skolēni pāros salīdzina nogriežņus. Viens no pāra vēro otra lapu un, piemēram, saka: „Salīdzini nogriežņus CD un KL!” Otrs skolēns atbild: „Nogrieznis CD ir īsāks/garāks nekā nogrieznis KL.” Skolēni raksturo nogriežņus, lietojot vārdus *īsāks, garāks*.

Variants. Ja skolēniem ir bijis dots uzdevums zīmēt nogriežņus tikai pilnos centimetros, tad var dot uzdevumu salīdzināt nogriežņus pēc garuma. Viens no pāra vēro otra lapu un, piemēram, saka: „Salīdzini nogriežņus NM un AB!” Otrs skolēns aprēķina un atbild: „Nogrieznis NM ir par ... centimetr**u(-iem)** garāks/īsāks nekā nogrieznis AB.”

Citi izmantojamie resursi

1. *Uzdevumi.lv*. Mācību uzdevumi. *Garuma mērinstrumenti*. Pieejams: [ŠEIT](#)
2. *Tavaklase.lv*. Mācību video
  - [Kā mērīt dažādus priekšmetus?](#)
  - [Kā pārveidot mērvienības?](#)

3. TEMATS. KĀ SASKAITA UN ATŅEM DIVCIPARU SKAITĻUS?

► SKAITĻA SASTĀVS

Apgūstamais vārdu krājums: desmiti, vieni

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Skolēni strādā grupās pa trim. Katra grupa saņem divus ciparu signālkartišu (Matematika_1_klase.pdf (valoda.lv), 1. pielikums, 42. lpp.) komplektus.

Viens no grupas skolēniem izdomā divciparu skaitli un pieraksta to uz lapas, nerādot pārējiem grupas dalībniekiem. Viņš nosauc, cik desmitu un cik atsevišķu vienu ir skaitlī. Otrs skolēns no grupas, izmantojot signālkartišes, saliek iespējamo skaitli. Trešais skolēns no grupas nosauc salikto skaitli. Tad pirmais skolēns parāda savu pierakstīto skaitli, visi kopīgi salīdzina ar otrā skolēna salikto un trešā skolēna nosaukto skaitli. Pēc tam mainās lomām.

Variants. Katrs skolēns saņem divus ciparu signālkartišu komplektus. Skolotājs vai kāds no skolēniem iedomājas divciparu skaitli un visai klasei nosauc, cik desmitu un cik atsevišķu vienu ir skaitlī. Visi skolēni, izmantojot signālkartišes, parāda raksturoto skaitli un to nosauc.

► UZMINI SAVU SKAITLI! (SASKAITA UN ATŅEM 20 APJOMĀ)

Apgūstamais vārdu krājums: skaitļi 20 apjomā un darbību nosaukumi (plus, mīnus)

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni savstarpēji sacenšas grupās (3–4 grupas).

Skolotājs klasē katram skolēnam „iedala” (nosauc) 2–4 skaitļus (no 10 līdz 20 vai no 2 līdz 20). Katram skolēnam „iedala” vismaz vienu pirmā desmita un vismaz vienu otrā desmita skaitli. Piešķirto skaitļu daudzums atkarīgs no skolēnu skaita un katra skolēna spējām. Skolēni savus skaitļus pieraksta savās burtnīcās vai uz lapas.

Pēc tam skolotājs sauc atsevišķas darbības vai darbību „ķēdīti”. Skolēni klausās, rēķina galvā, un, tiklīdz rezultāts saskan ar kādu no skolēnam piešķirtajiem skaitļiem, skolēns pieceļas un nosauc skaitli. Punktu iegūst tā grupa, kuras skolēns pirmais nosauc pareizo skaitli.

Piemēri atsevišķām darbībām.

Bez pārejas citā desmitā, vieglāki gadījumi	Bez pārejas citā desmitā, grūtāki gadījumi	Ar pāreju citā desmitā, vieglāki gadījumi	Ar pāreju citā desmitā, grūtāki gadījumi
Atbildēm vajadzīgi skaitļi 10–20		Atbildēm vajadzīgi skaitļi 2–20	
18 – 1	12 + 7	9 + 6	9 + 7
12 + 2	20 – 9	13 – 6	11 – 9
6 + 10	19 – 6	5 + 7	9 + 11
16 – 6	20 – 6	15 – 7	9 + 9
14 – 2	18 – 8	6 + 5	13 – 8
17 – 3	6 + 12	16 – 7	6 + 7
14 + 5	13 + 7	8 + 8	9 + 8
17 – 0	6 + 14	11 – 8	17 – 9
1 + 19	19 – 10	5 + 7	12 – 8
13 + 2	2 + 13	20 – 11	18 – 9
20 – 10	12 + 0	6 + 8	7 + 8
10 + 10	18 – 5	8 + 9	11 – 8
20 – 2	0 + 16	11 – 9	14 – 7
16 – 15	13 + 5	9 + 12	4 + 7
18 – 6	11 + 6	9 + 4	7 + 7

Ķēdītes piemērs (atbildēm vajadzīgi skaitļi no 1 līdz 20)

$$13 - 9 + 2 + 5 - 8 + 9 - 6 + 9 - 7 + 8 - 9 + 6 - 8 + 9 - 5 + 9 - 17 + 9 + 10 - 1$$

Kad kāds no skolēniem nosauc pareizu atbildi, kas saskan ar viņam „iedalīto” skaitli, skolotājs sauc nākamo darbību, un skolēni skaitli pieskaita iepriekšējam rezultātam vai atņem no tā. Tā turpina tālāk, līdz darbības beigušās.

► PIERAKSTI UN RISINI! (11. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: skaitļu nosaukumi, vieni, desmiti, pieskaitīt, summa, atņemt, starpība

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs skolēns no pāra saņem darba lapu – skolēns A saņem 11. pielikuma 1. lapu, skolēns B – 11. pielikuma 2. lapu.

Uzdevumu sāk skolēns A. Viņš lasa izteiksmi, kas dota darba lapā, bet skolēns B pēc dzirdētā to pieraksta savā darba lapā. Tad izteiksmi lasa skolēns B, bet skolēns A to pēc dzirdētā pieraksta. Kad visas izteiksmes pierakstītas, tās risina patstāvīgi. Kad visas izteiksmes atrisinātas, pāros salīdzina rezultātus un viens otram skaidro risinājuma gaitu, izmantojot paraugu.

► CIK TRŪKST LĪDZ PILNIEM DESMITIEM?

Apgūstamais vārdu krājums: skaitļu nosaukumi, pilni desmiti, trūkst

Valoddarbības veidi: runāšana, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs pāris saņem divus ciparu signālkartišu (*Matematika_1_klase.pdf* (valoda.lv), 1. pielikums, 42. lpp.) komplektus. Abus ciparu signālkartišu komplektus (0–9) katru atsevišķi sajauc un noliek uz galda aizklāti vienu otram blakus.

Viens no pāra paceļ un apgriez no katras kaudzītes augšējo ciparu kartīti, nosauc skaitli, kas izveidojas no šiem diviem cipariem, piemēram, 27, otrs skolēns no pāra nosaka, cik trūkst līdz pilnam desmitam, sakot: „Līdz trīsdesmit trūkst trīs.” Burtnīcā pieraksta izteiksmi: $27 + 3 = 30$. Pēc tam mainās lomām.

► SASKAITI UN ATŅEM PAKĀPENISKI! (12. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pilni desmiti, trūkst, saskaitīt pakāpeniski, atņemt pakāpeniski, sadalīt

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs skolēns saņem darba lapu (12. pielikums). Patstāvīgi risina izteiksmes 1. un 2. lapā, izmantojot doto paraugu. Risinot pārmaiņus viens otram skaidro risinājuma un pieraksta gaitu.

► VISPIRMS SASKAITI UN ATŅEM DESMITUS, PĒC TAM VIENUS! (13. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: desmiti, vieni, sadalīt, saskaitīt, atņemt

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs skolēns saņem darba lapu (13. pielikums). Patstāvīgi risina izteiksmes 1. un 2. lapā, izmantojot doto paraugu. Risinot pārmaiņus viens otram skaidro risinājuma un pieraksta gaitu.

► TICAMI VAI NETICAMI? (14. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: ticams apgalvojums, neticams apgalvojums, olekts, sprīdis, pēda

Valoddarbības veidi: klausīšanās

Darba gaita

Spēlējot šo spēli, skolēni apgūst jēdzienus *ticams apgalvojums* un *neticams apgalvojums*.

Katrs skolēni saņem izdales materiālu „Ticami vai neticami?” (14. pielikums). Skolotājs izsaka četrus apgalvojumus – gan ticamus, gan neticamus. Skolēni, noklausoties pirmo apgalvojumu, sāk ceļu no mājiņas (pieliek rādītājpirkstu, kur sāk un kurp pārvietojas). Ja skolotāja izteiktais apgalvojums nav ticams, iet uz augšu un pa kreisi, ja ir ticams – iet uz augšu un pa labi. Šādi skolēni novērtē četrus apgalvojumus un iet uz augšu līdz mājiņām, kas apzīmētas ar kārtas skaitļiem. Tad skolotājs jautā: „Kurā mājiņā tu esi?” Skolēns atbild, nosaucot mājiņas kārtas skaitli pareizā locījumā, piemēram, **astotajā**, **trešajā**, **desmitajā**.

Apgalvojumu piemēri (izmanto 2. tematā apgūto)

1. Galda platums ir divas olektis. (Ticams, iet uz augšu un pa labi.)
2. Istabas garums ir 88 centimetri. (Nav ticams, iet uz augšu un pa kreisi.)
3. Lineāla garums ir divi sprīži. (Ticams, iet uz augšu un pa labi.)
4. Attālums no klases telpas līdz ēdnīcai ir divdesmit pēdas. (Nav ticams, iet uz augšu un pa kreisi.)

Jautājums: „Kurā mājiņā tu esi?”. Atbilde: „Vienpadsmitajā.”

Citi izmantojamie resursi

1. *Tavaklase.lv*. Mācību video. *Divciparu skaitļu saskaitīšana un atņemšana*. Pieejams: [ŠEIT](#)
2. *Uzdevumi.lv*. Mācību uzdevumi. *Kā saskaita un atņem divciparu skaitļus?* Pieejams: [ŠEIT](#)

4. TEMATS. KĀ LAIKA RĒĶINI PALĪDZ PLĀNOT?

► CIK IR PULKSTENIS?

Apgūstamais vārdu krājums: pulkstenis, stunda, minūte

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolotājs izmanto pulksteņa modeli. Skolotājs griež pulksteņa minūšu rādītāju un ik pēc rādītāja pavirzīšanas par piecām minūtēm pa ciparnīcas apli aicina vienu skolēnu pateikt, cik minūšu pagājis no pilnās stundas sākuma, bet otru – cik tagad rāda pulkstenis. Kad atbildes saņemtas, skolotājs pulksteņa rādītāju atkal pagriež uz priekšu par piecām minūtēm un jautā citam skolēnu pārim. Jāatceras, ka vienlaikus nedaudz uz priekšu jāvirza arī stundu rādītājs. Jautāt un atbildēt var divējādi: „Cik ir pulkstenis?” – „Pulkstenis ir ... .” vai „Cik rāda pulkstenis?” – „Pulkstenis rāda ...”

Skolotājs pievērš uzmanību vārda „pulkstenis” lietojumam – norāda, ka pareizi ir lietot vārdu „pulkstenis”, nevis „pulkstens”.

► PARĀDI PULKSTEŅA LAIKU!

Apgūstamais vārdu krājums: pulkstenis, stunda, minūte

Valoddarbības veidi: klausīšanās

Darba gaita

Katram skolēnam vai skolēnu pārim nepieciešams pulksteņa modelis.

Skolotājs sauc pulksteņa laiku, bet skolēni to parāda pulksteņa modeli. Skolotājs vispirms sauc pilnas stundas un pusstundas, pēc tam stundas un minūtes. Vispirms ieteicams saukt stundas un minūtes un tikai tad, kad skolēni to apguvuši, lietot tādus vārdus un frāzes kā *puspieci, piecpadsmit pāri sešiem, bez piecām minūtēm divi, piecas minūtes pāri trijiem*.

Vieglākas grūtības pakāpes uzdevumi

Pulkstenis rāda pieci. Pulkstenis ir divpadsmit.

Pulkstenis ir pieci un trīsdesmit minūtes. Pulkstenis ir astoņi un trīsdesmit minūtes.

Paaugstinātas grūtības pakāpes uzdevumi

Pulkstenis ir pusdivi. Pulkstenis rāda pusdesmit.

Vieglākas grūtības pakāpes uzdevumi

Pulkstenis ir pieci un desmit minūtes. Pulkstenis rāda deviņi un piecdesmit piecas minūtes.

Paaugstinātas grūtības pakāpes uzdevumi

Pulkstenis ir piecas minūtes pāri pieciem.

Pulkstenis rāda bez piecpadsmit minūtēm vienpadsmit.

► NOSAKI PULKSTENĀ LAIKU! (15. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pulksteņa laiks

Valoddarbības veidi: runāšana, rakstīšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (15. pielikums). 1. un 3. uzdevumu skolēni veic patstāvīgi – nosaka pulksteņa laiku un pieraksta to ar cipariem. 2. un 4. uzdevumu skolēni veic pāros – viens otram jautā un atbild par ciparnīcā redzamo pulksteņa laiku, vienlaikus arī salīdzina atbildes.

Skolotājs pievērš uzmanību, ka latviešu valodā, pierakstot pulksteņa laiku, starp stundām un minūtēm liekams punkts, nevis kols, piemēram, 13.30, nevis 13:30.

► PULKSTENIS IR ... (16. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pulksteņa laiks

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (16. pielikums) un 1. uzdevumu veic patstāvīgi – klausās tekstu un darba lapā dotajās ciparnīcās iezīmē pulksteņa laiku.

Klausīšanās teksts

Pulkstenis rāda pieci.

Pulkstenis ir astoņi.

Pulkstenis rāda vienpadsmit.

Pulkstenis ir divi un trīsdesmit minūtes.

Pulkstenis ir četri un trīsdesmit minūtes.

Pulkstenis rāda desmit.

Pulkstenis rāda pusdivi.

Pulkstenis ir viens un desmit minūtes.

Pulkstenis rāda astoņi un piecpadsmit minūtes.

Pulkstenis rāda trīs un četrdesmit piecas minūtes.

Pulkstenis ir deviņi un piecas minūtes.
Pulkstenis rāda seši un divpadsmit minūtes.

2. uzdevumā skolēni strādā pāros – viens otram jautā un atbild par ciparnīcā redzamo pulksteņa laiku, vienlaikus arī salīdzina atbildes.

Ieteikums. Šo pašu darba lapu var izmantot atkārtoti, saucot citus pulksteņa laikus, diferencējot dažādas grūtības pakāpes atbilstoši skolēnu spējām.

► DAŽĀDIE KALENDĀRI (17. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: sienas kalendārs, kabatas kalendārs, noplēšamais kalendārs, pārlietamais kalendārs, kalendārs datora lietotnē, kalendārs viedtālruna lietotnē, plānotājs

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Uzdevuma veikšanai nepieciešamas 14 kartītes (17. pielikums) – 7 kalendāru attēlu kartītes un 7 kalendāru nosaukumu kartītes, ko izdrukā un izgriež (var arī ielaminēt atkārtotai lietošanai).

Skolēni strādā pāros. Katrs pāris saņem pilnu kartīšu komplektu. Skolēni aplūko kalendāru attēlus un savieto tos ar atbilstošajiem kalendāru nosaukumiem.

Kad uzdevums paveikts, pāri pārmaiņus viens otram stāsta, kurus kalendārus lieto pats vai ģimene un kurus nelieto, kā arī raksturo katra kalendāra priekšrocības un trūkumus. Skolotājs uz ekrāna rāda nepabeigtos teikumus, ko skolēni var izmantot stāstījuma veidošanai.

Nepabeigto teikumu piemēri

Es lietoju (ko?) ..., jo ... .

Es nelietoju (ko?) ..., jo ... .

Tajā var (ko darīt?) ... .

Tajā nevar (ko darīt?) ... .

Mana ģimene lieto (ko?) ..., jo ... .

Mana ģimene nelieto (ko?) ..., jo ... .

► ĀTRI SAVĀS VIETĀS!

Apgūstamais vārdu krājums: mēnešu nosaukumi, kārtas skaitļi no 1. līdz 12.

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Uzdevumam skolotājs sagatavo 12 kartītes ar 12 mēnešu nosaukumiem, ko izdrukā un izgriež (var arī ielaminēt atkārtotai lietošanai).

Skolotājs 12 skolēniem izdala kartītes ar 12 mēnešu nosaukumiem un aicina nostāties vienā rindā secīgi, sākot ar gada pirmo mēnesi. Pēc komandas: „Izklīst!”, skolēni brīvi pārvietojas pa telpu, bet pēc komandas: „Ātri savās vietās!” – atkal nostājas pareizā mēnešu secībā. Kad skolēni nostājušies pareizā secībā, viņi pēc kārtas nosauc mēnešu nosaukumus un to kārtas numuru, piemēram, pirmais skolēns saka: „Janvāris ir gada pirmais mēnesis.” Pēc tam uzdevumu veic citi skolēni.

Ieteikums. Atkārtoti veicot to pašu uzdevumu, jācenšas saīsināt uzdevuma izpildes laiku.

Variants. Ja klasē ir liels skolēnu skaits, tad uzdevumu vienlaicīgi var veikt divas komandas un sacensties, kura uzdevumu paveiks ātrāk. Skolēniem, kuri nav komandās, var piedāvāt novērtēt uzdevuma izpildi, uzņemt un salīdzināt laiku, novērot, vai tiek ievēroti noteikumi.

Ieteikums. Pirms uzdevuma pildīšanas skolēni vienojas, vai uzdevuma veikšanas laikā drīkst vai nedrīkst sarunāties.

► KURŠ PĒC KURA?

Apgūstamais vārdu krājums: mēnešu nosaukumi

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

1. variants

Skolotājs aicina skolēnus nosaukt mēnešu nosaukumus secīgi pēc kārtas, sākot no gada pirmā mēneša. Viens skolēns iesāk saukt mēnešu nosaukumus, pēc brīža skolotājs viņu pārtrauc un aicina citu skolēnu turpināt saukšanu, tādējādi iesaistot pēc iespējas vairāk skolēnu. Pēc tam to pašu dara atpakaļejošā secībā.

2. variants

Skolēni nostājas aplī un sauc mēnešu nosaukumus secīgi pēc kārtas, sākot no gada pirmā mēneša. Pēc tam to pašu dara atpakaļejošā secībā. Kurš skolēns kļūdās, tas izstājas no spēles. Pirms spēles vienojas, kurš būs uzvarētājs, piemēram, tas, kurš paliks spēlē pēdējais, trīs pēdējie vai visi, kuri būs palikuši spēlē pēc noteikta laika.

3. variants

Skolēni sadalās grupās, piemēram, zēni un meitenes, pa solu rindām u. c. Katra grupa korī sauc mēnešu nosaukumus secīgi pēc kārtas, sākot no gada pirmā mēneša. Pēc tam to pašu dara atpakaļejošā secībā.

► BINGO „MĒNEŠU NOSAUKUMI”

Apgūstamais vārdu krājums: mēnešu nosaukumi

Valoddarbības veidi: klausīšanās, rakstīšana

Darba gaita

Katrs skolēns pats sev izveido bingo laukumu (3 x 3 lauciņi) – saloka A4 papīra lapu deviņās daļās vai novelk lapā līnijas. Skolotājs uz tāfeles uzraksta 12 mēnešu nosaukumus jauktā secībā. Katrs skolēns izvēlas un bingo laukumā ieraksta deviņus vārdus – katrā lauciņā vienu. Pēc tam skolotājs raksturo mēnešu nosaukumus. Skolēni klausās un mēģina noteikt, vai dzirdētais apraksts atbilst kādam mēneša nosaukumam, kas ir viņu bingo laukumā. Ja atbilst, atzīmē to. Skolēns, kuram pirmajam ir atzīmēti trīs mēnešu nosaukumi vienā rindā, kolonnā vai pa diagonāli, sauc: „Bingo!”, un spēle beidzas.

Klausīšanās teksts – mēnešu nosaukumu apraksti

Gada pēdējais mēnesis. (Decembris)

Mēnesis, kurš seko pēc marta. (Aprīlis)

Šajā mēnesī Latvijā svin Jāņus. (Jūnijs)

Mēnesis, kurā svin Latvijas dzimšanas dienu. (Novembris)

Nākamais mēnesis pēc februāra. (Marts)

Vasaras mēnesis, kura nosaukumā ir divskanis. (Augusts)

Gada īsākais mēnesis. (Februāris)

Mācību gada pirmais mēnesis. (Septembris)

Gada pirmais mēnesis. (Janvāris)

Mācību gada pēdējais mēnesis. (Maijs)

Mēnesis, kurš ir pirms augusta. (Jūlijs)

Mēnesis pirms novembra. (Oktobris)

► VĀRDADIENAS

Apgūstamais vārdu krājums: kalendārs, kārtas skaitļa vārdi no 1. līdz 31. lokatīvā, datums

Valoddarbības veidi: lasīšana, klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Uzdevums palīdz apgūt prasmi atrast informāciju kalendārā, nosaukt datumu lokatīvā.

Ierosmei skolotājs izmanto kādu no tīmekļa vietnēs pieejamajiem kalendāriem, piemēram, <http://vardadiena.com/kalendars/>; <https://www.1188.lv/var-da-dienas>; <https://piedalies.lv/var-da-dienas-kalendars>; darbam

pāros – kalendārus iespīestā veidā ar vārdadienām.

Skolotājs rāda uz ekrāna mēneša kalendāru un jautā: „Kurā datumā vārdadiena ir Jānim?” Skolēns sameklē atbildi kalendārā un saka: „Jānim vārdadiena ir divdesmit trešajā jūnijā.”

Skolotājs atgādina, kādas ir kārtas skaitļu vārdu un mēnešu nosaukumu galotnes, atbildot uz jautājumiem *kad?*, *kurā datumā?*, *kurā mēnesī?*.

Piemērs

pirmais – *pirmajā*

piecpadsmitais – *piecpadsmitajā*

divdesmit astotais – *divdesmit astotajā*

janvāris – *janvārī*

marts – *martā*

Variants. Ja skolēni izmanto datoru vai planšeti, tad ir iespēja jebkuru vārdu rakstīt meklētājā un meklēt visā kalendārā, ne tikai vienā mēnesī. Tādā gadījumā skolēniem var dot uzdevumu atrast, kad vārdadiena ir viņam pašam, viņa draugam, ģimenes locekļiem, klasesbiedriem, skolotājiem.

► STABIŅU DIAGRAMMA „DZIMŠANAS DIENAS”

Apgūstamais vārdu krājums: stabiņu diagramma, diagrammas ass, vertikāli, horizontāli, visvairāk, vismazāk, tikpat

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana

Darba gaita

Uzdevums attīsta prasmi veidot stabiņu diagrammu.

Skolotājs uz tāfeles uzzīmē vertikālo un horizontālo diagrammas asi un uzraksta virsrakstu, piemēram, „Klases skolēnu dzimšanas dienas”. Zem horizontālās ass skolotājs uzraksta visu mēnešu nosaukumus secīgi pēc kārtas līdzīgi kā 19. pielikuma 4. uzdevumā.

Katrs skolēns uz līmlapiņas uzraksta savu dzimšanas dienas datumu, piemēram, 15. marts.

Pēc tam skolēni pa vienam nāk pie tāfeles. Skolotājs jautā: „Kurā mēnesī tev ir dzimšanas diena?” Skolēns atbild un pielīmē savu līmlapiņu virs atbilstošā mēneša nosaukuma. Nākamais skolēns rīkojas līdzīgi. Ja attiecīgajā mēnesī jau kāda līmlapiņa ir pielīmēta, tad savu līmlapiņu līmē virs tās, tādējādi veidojot stabiņu diagrammu.

Kad visi skolēni savas līmlapiņas pielīmējuši, kopā skaita, cik dzimšanas dienu ir katrā mēnesī. Skolotājs uz tāfeles raksta skaitu. Tad salīdzina, kurā mēnesī dzimšanas dienu ir visvairāk, kurā vismazāk, kurā nav vispār un kuros mēnešos ir vienāds skaits.

Skolotājs atgādina, kādas ir mēnešu nosaukumu galotnes, atbildot uz jautājumiem *kad?*, *kurā mēnesī?*.

Piemērs

janvāris – *janvārī*

marts – *martā*

Ieteikumi

1. Ja diagrammu klasē veido uz papīra lapas, to var izmantot kā atgādinājumu par klasesbiedru dzimšanas dienām.
2. Ja diagrammu veido rūtiņu tīklā, tad līmlapiņas vietā katrs skolēns krāso vienu rūtiņu vai ievēl X.
3. Līdzīgi diagrammas var veidot par stundu skaitu nedēļas dienās, skolēnu skaitu, kuri apmeklē skolas pulciņus, skolēnu skaitu, kuri sniedz atbildes uz noteiktiem jautājumiem, piemēram, cik stundu naktī tu gulī, cik tev ir gadu (ja ir atšķirīgu dzimšanas gadu bērni), kurš mācību priekšmets tev vislabāk patīk u. c.
4. Vienkāršas diagrammas pēc izveidošanas var mēģināt pārzīmēt rūtiņu tīklā.

► PĒTĀM KALENDĀRU! (18. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: kalendārs, mēnešu nosaukumi, kārtas skaitļa vārdi no 1. līdz 12., gadalaiku nosaukumi, pirms, pēc

Valoddarbības veidi: lasīšana, klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Uzdevumam nepieciešama darba lapa – konkrētā gada kalendārs, kurā redzams viss gads vienā lapā, sestdienas, svētdienas un svētku dienas iekrāsotas sarkanā krāsā (18. pielikums). Kalendāra sagatavošanai var izmantot MS Excel veidnes.

Aktivitāti var veikt frontāli, individuāli vai pāros. Skolēni vēro kalendāru, atbild uz skolotāja jautājumiem un veic uzdevumus darba lapā.

Uzdevumi

1. Saskaiti, cik gadā ir mēnešu! (skaita individuāli, atbild frontāli)
2. Kurš mēnesis ir tagad? Kurš ir iepriekšējais mēnesis? Kurš ir nākamais mēnesis? (frontāli)
3. Pieraksti katram mēnesim kārtas numuru! (raksta individuāli)
4. Jautā un atbildi: „Kurš pēc kārtas ir ...?“, piemēram: „Kurš pēc kārtas ir marts?“ (pāros)
5. Jautā un atbildi: „Kurš mēnesis ir gada ... mēnesis?“, piemēram: „Kurš mēnesis ir gada ceturtais mēnesis?“ (pāros)
6. Jautā un atbildi: „Kuri ir ziemas/vasaras/pavasara/rudens mēneši?“ (pāros)
7. Jautā un atbildi: „Kurš mēnesis ir pirms/pēc ...?“, piemēram: „Kurš mēnesis ir pēc jūnija?“ (pāros)
8. Iekrāso mēnešu nosaukumus atšķirīgās krāsās atbilstoši gadalaikiem: ziemas mēnešus – zilā krāsā, vasaras mēnešus – zaļā krāsā, pavasara mēnešus – dzeltenā krāsā, rudens mēnešus – brūnā krāsā! (individuāli)
9. Saskaiti, cik pilnu nedēļu ir katrā mēnesī! Vai visos mēnešos ir vienāds nedēļu skaits?
10. Saskaiti dienu skaitu katrā mēnesī! Pieraksti pie katra mēneša! (skaita individuāli, pāri salīdzina)
11. Atbildi uz jautājumiem:
  - a) kuri ir visgarākie gada mēneši;
  - b) cik dienu ir visgarākajos gada mēnešos;
  - c) kurš ir visīsākais gada mēnesis;
  - d) cik dienu ir visīsākajā gada mēnesī;
  - e) cik dienu ir pārējos gada mēnešos, nosauc tos.
12. Pieraksti un atceries! AP-JŪN-SE-NO – aprīlis, jūnijs, septembris, novembris – tie ir mēneši, kuros ir 30 dienas. Februārī ir 28 vai 29 dienas, pārējos mēnešos ir 31 diena.

► BRĪVDIENAS UN DARBADIENAS (18. pielikums, 19. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: kalendārs, mēnešu nosaukumi, brīvdienas un darbdienas, mācību dienas, stabiņu diagramma

Valoddarbības veidi: lasīšana, klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Uzdevumam nepieciešama darba lapa – konkrētā gada kalendārs, kurā redzams viss gads vienā lapā, sestdienas, svētdienas un svētku dienas iekrāsotas sarkanā krāsā (18. pielikums). Kalendāra sagatavošanai var izmantot MS Excel veidnes.

Katrs skolēns saņem darba lapu (18. pielikums) un veic pētījumu. Pētījumā iegūtos datus pieraksta tabulā darba lapā (19. pielikums).

Pētījuma uzdevumi

1. Individuāli saskaita un pieraksta darbadienu un brīvdienu skaitu (darba lapas 1. uzdevums).
2. Pārī salīdzina 1. uzdevuma atbildes (darba lapas 2. uzdevums).
3. Kopā ar skolotāju noskaidro, cik katrā mēnesī ir mācību dienu, un papildina ierakstus tabulā (darba lapas 1. uzdevums).
4. Veido secinājumus, papildinot teikumus (darba lapas 3. uzdevums), un salīdzina iegūtos datus. Skolotājs atgādina, kādas ir mēnešu nosaukumu galotnes, atbildot uz jautājumu *kad?, kurā mēnesī?*

Piemērs

janvāris – *janvārī*

marts – *martā*

5. Ar skolotāja atbalstu veido stabiņu diagrammu (darba lapas 4. uzdevums). Pirms uzdevuma veikšanas vienojas, ko diagrammā attēlos, un raksta atbilstošu virsrakstu. Stabiņu diagrammu var veidot par dienu skaitu gada mēnešos, par darbadienu vai mācību dienu skaitu gada mēnešos, par brīvdienu skaitu gada mēnešos (vienojušas, vai to skaitā ir arī skolēnu brīvdienas).

► KURP DOTIES: CEĻOJUMS KALENDĀRĀ (14. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: kalendārs, mēnešu nosaukumi, brīvdienas un darbdienas, gadalaiku nosaukumi

Valoddarbības veidi: klausīšanās

Darba gaita

Spēlējot šo spēli, skolēni nostiprina zināšanas par laika mērvienībām un kalendāru.

Katrs skolēns saņem izdales materiālu „Ticami vai neticami?” (14. pielikums). Skolotājs secīgi izsaka četrus patiesus vai aplamus apgalvojumus. Skolēni klausās un sāk ceļu no mājiņas (pieliek rādītājpirkstu, kur sāk un kurp pārvietojas). Ja skolotāja izteiktais apgalvojums ir meli, skolēni iet uz augšu un pa kreisi, ja patiesība – iet uz augšu un pa labi. Šādi skolēni novērtē četrus apgalvojumus. Tad skolotājs jautā: „Kurā mājiņā tu esi?” Skolēns atbild, nosaucot mājiņas kārtas skaitli pareizā locījumā, piemēram, astotajā, trešajā, desmitajā.

Apgalvojumu piemēri (1. variants)

1. Gadā ir 12 mēneši. (Patiesība, iet uz augšu un pa labi.)
2. Stundā ir 100 minūšu. (Meli, iet uz augšu un pa kreisi.)
3. Februāris ir īsākais gada mēnesis. (Patiesība, iet uz augšu un pa labi.)
4. Gadā darbadienu ir vairāk nekā brīvdienu. (Patiesība, iet uz augšu un pa labi.)

Jautājums: „Kurā mājiņā tu esi?” Atbilde: „Divpadsmitajā.”

Apgalvojumu piemēri (2. variants)

1. Nākamais gadalaiks pēc rudens ir vasara. (Meli, iet uz augšu un pa kreisi.)
2. Pulksteņa īsais rādītājs rāda minūtes. (Meli, iet uz augšu un pa kreisi.)
3. Jūnijā ir 30 dienas. (Patiesība, iet uz augšu un pa labi.)
4. Gada pirmais mēnesis ir janvāris. (Patiesība, iet uz augš un pa labi.)

Jautājums: „Kurā mājiņā tu esi?” Atbilde: „Ceturtajā.”

Citi izmantojamie resursi

1. *Tavaklase.lv*. Mācību video. *Kā zīmēt diagrammu? Kā nolasīt datus? Kā izdarīt secinājumus?* Pieejams: [ŠEIT](#)
2. *Uzdevumi.lv*. Mācību uzdevumi. *Kā laika rēķini palīdz plānot?* Pieejams: [ŠEIT](#)

5. TEMATS. KĀ RODAS IZTEIKSME?

► VEIDO IZTEIKSMES! (20. pielikums, 21. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: izteiksme, izteiksmes vērtība, darbības zīme, vienādības zīme, vienādība

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolēni jau 1. klasē ir mācījušies, kas ir izteiksme. Skolotājs, izmantojot atgādni „Izteiksme” (20. pielikums), atgādina, ka izteiksme ir matemātiskie simboli, kas savienoti ar darbību zīmēm. Izteiksmē var būt viena vai vairākas darbības. Ja darbību aprēķina, iegūst izteiksmes vērtību. Ja starp izteiksmi un tās vērtību likta vienādības zīme, iegūst vienādību.

Katrs skolēns saņem darba lapu (21. pielikums). 1. uzdevumu veic patstāvīgi – no dotajiem skaitļiem un darbību zīmēm veido vienas darbības izteiksmes un nosaka to vērtību. 2. uzdevumā skolēni strādā pāros – viens otram pārmaiņus lasa uzrakstītās vienādības. 3. uzdevumu atkal veic patstāvīgi – nosaka un iekrāso izteiksmi ar lielāko un mazāko vērtību.

Pēc tam ieteicams pārrunāt, vai visām izteiksmēm izdevās aprēķināt vērtību, jo ir iespējams, ka skolēni būs uzrakstījuši kādu starpību, kurā mazinātājs ir lielāks nekā mazināmais.

► IZTEIKSMJU NOSAUKUMI (22. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: izteiksme, summa, starpība

Valoddarbības veidi: klausīšanās

Darba gaita

Skolotājs, izmantojot atgādni (22. pielikums), paskaidro, ka izteiksmi var nosaukt par summu vai starpību pēc tajā veiktās darbības: saskaitīšana – summa, atņemšana – starpība. Ja izteiksmē ir vairākas darbības, tad izteiksmes nosaukumu nosaka pēc pēdējās darbības.

► IEKRĀSO SUMMAS UN STARPĪBAS! (23. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: summa, starpība, izteiksmes vērtība

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Uzdevums palīdz nostiprināt izpratni par jēdzieniem *summa, starpība, izteiksmes vērtība*.

Katrs skolēns saņem darba lapu (23. pielikums). 1. uzdevumu skolēni veic patstāvīgi – iekrāso atšķirīgās krāsās summu un starpību. 2. uzdevumā skolēni strādā pāros – vispirms viens otram lasa summas, pēc tam – starpības. 3. un 4. uzdevumā skolēni meklē un iekrāso summas vai starpības ar vienādu izteiksmes vērtību, salīdzina rezultātu ar klasesbiedriem.

► KLAUSIES UN PIERAKSTI IZTEIKSMES!

Apgūstamais vārdu krājums: summa, starpība, izteiksmes vērtība

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, rakstīšana

Darba gaita

Skolotājs diktē izteiksmes, skolēni tās pieraksta burtnīcā. Pēc katras izteiksmes pierakstīšanas skolēni pāros salīdzina uzrakstītās izteiksmes. Ja pieraksts atšķiras, noskaidro, kurš kļūdījies, un labo. Kad visas izteiksmes ir pierakstītas, risina un nosaka izteiksmes vērtību. Pēc tam pāros viens otram pārmaiņus skaidro, kā risināja.

Klausīšanās teksts – izteiksmes

Skaitļu 20 un 12 summa.

Skaitļu 18 un 10 starpība.

Skaitļu 13 un 6 starpība.

Skaitļu 12 un 3 starpība.

Skaitļu 10 un 9 summa.

No 20 atņemt skaitļu 5 un 4 summu.

Pie 11 pieskaitīt skaitļu 7 un 2 starpību.

Pie skaitļa 1 pieskaitīt skaitļu 11 un 9 starpību.

No skaitļa 15 atņemt skaitļu 13 un 6 starpību.

► KURP DOTIES: VIENĀDĪBAS UN IZTEIKSMJU NOSAUKUMI (14. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: vienādība, patiesa vienādība, aplama vienādība, summa, starpība

Valoddarbības veidi: runāšana, lasīšana

Darba gaita

Spēlējot šo spēli, skolēni pilnveido izpratni par jēdzieniem *aplama vienādība* un *patiesa vienādība*.

Katrs skolēns saņem izdales materiālu „Ticami vai neticami?” (14. pielikums). Skolotājs uz tāfeles secīgi raksta (vai rāda uz ekrāna) četras patiesas vai aplamas vienādības. Skolēni vēro vienādības un sāk ceļu no mājiņas (pieliek rādītājpirkstu, kur sāk un kur pārvietojas). Ja skolotāja uzrakstītā (vai parādītā) vienādība ir aplama, skolēni iet uz augšu un pa kreisi, ja ir patiesa – iet uz augšu un pa labi. Šādi skolēni novērtē četras vienādības. Tad skolotājs jautā: „Kurā mājiņā tu esi?” Skolēni atbild ar vārdu savienojumu, saskaņojot lokatīvā kārtas skaitļa vārdu un lietvārdu, piemēram, astot**ajā** mājiņ**ā**, treš**ajā** mājiņ**ā**, desmit**ajā** mājiņ**ā**.

Vienādību piemēri

$$9 + 9 = 18 \text{ (Patiesa, iet uz augšu un pa labi.)}$$

$$7 + 8 = 14 \text{ (Aplama, iet uz augšu un pa kreisi.)}$$

$$18 - 8 = 12 \text{ (Aplama, iet uz augšu un pa kreisi.)}$$

$$15 - 6 = 9 \text{ (Patiesa, iet uz augšu un pa labi.)}$$

Jautājums: „Kurā mājiņā tu esi?” Atbilde: „Desmitajā mājiņā.”

Vienādību piemēri

$$18 - 9 \text{ (Starpība, iet uz augšu un pa kreisi.)}$$

$$9 + 11 \text{ (Summa, iet uz augšu un pa labi.)}$$

$$20 - 13 \text{ (Starpība, iet uz augšu un pa kreisi.)}$$

$$11 + 10 \text{ (Summa, iet uz augšu un pa labi.)}$$

Jautājums: „Kurā mājiņā tu esi?” Atbilde: „Sestajā mājiņā.”

Ieteikums. Izmantojot šo izdales materiālu, var nostiprināt arī izpratni par jēdzieniem *summa* un *starpība*.

Skolotājs nosauc četras izteiksmes – gan summas, gan starpības. Ja skolēns dzird summu, iet uz augšu un pa labi, ja starpību – iet uz augšu un pa kreisi.

Citi izmantojamie resursi

1. *Tavaklase.lv*. Mācību video. *Kas ir vienādība? Kas ir nevienādība?* Pieejams: [ŠEIT](#)
2. *Uzdevumi.lv*. Mācību uzdevumi. *Kā rodas izteiksmes?* Pieejams: [ŠEIT](#)

6. TEMATS. KĀ VEIDO UN RAKSTURO FIGŪRAS?

► NOSAUC DAUDZSTŪRUS! (24. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: daudzstūris, trijstūris, četrstūris, piecstūris, sešstūris, astoņstūris, stūris, mala

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs pāris saņem izdales materiālu (24. pielikums). Skolēni, lietojot burtu nosaukumus, pārmaiņus viens otram nosauc figūras un, izmantojot paraugu, raksturo daudzstūri – nosauc tā veidu, stūru un malu skaitu. Ja nepieciešams, izmanto atgādni „Burtu nosaukumi” (10. pielikums).

► IZKRĀSO FIGŪRAS! (25. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: daudzstūris, trijstūris, četrstūris, piecstūris, sešstūris

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (25. pielikums) un uzdevumus veic patstāvīgi – krāso figūras atbilstoši norādītajai pazīmei. Pirms uzdevuma veikšanas kopīgi pārrunā, ka

- daudzstūriem ir taisnas malas,
- taisnstūris ir arī četrstūris,
- kvadrāts ir arī taisnstūris un četrstūris.

Pēc uzdevumu izpildes skolēni strādā pāros un salīdzina iekrāsotās figūras, ja tās atšķiras, pamato atbildi.

► KĀ MANI SAUC? (26. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: daudzstūris, trijstūris, četrstūris, piecstūris, sešstūris, astoņstūris, riņķis, ovāls

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (26. pielikums) un 1. uzdevumu veic patstāvīgi – ar X atzīmē visus katrai figūrai atbilstošos nosaukumus.

Pirms uzdevuma veikšanas kopīgi pārrunā, ka

- taisnstūris ir arī četrstūris,
- kvadrāts ir arī taisnstūris un četrstūris.

Pēc uzdevuma izpildes skolēni strādā pāros un pārmaiņus viens otram nosauc visus dotās figūras nosaukumus.

► UZMINI NU!

Apgūstamais vārdu krājums: trijstūris, četrstūris, piecstūris, sešstūris, astoņstūris, taisnstūris, kvadrāts, riņķis, ovāls

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolotājs klasē redzamā vietā novieto atgādni ar figūru zīmējumiem un nosaukumiem.

Skolēni strādā pāros. Viens no skolēniem pagriež muguru. Otrs skolēns ar pirkstu uz muguras zīmē pēc izvēles kādu no atgādnē redzamo figūru. Tas skolēns, kuram zīmē uz muguras, mēģina atminēt figūru. Pēc tam mainās lomām.

Variants. Vispirms skolēni nostājas divos apļos – iekšējā un ārējā – ar seju cits pret citu. Pēc tam tie skolēni, kuri veido iekšējo apli, pagriež muguru, bet tie, kuri veido ārējo apli, uz muguras zīmē kādu no figūrām. Skolēni, kuriem zīmē uz muguras, mēģina atminēt uzzīmēto figūru. Pēc figūru atminēšanas iekšējais aplis paliek uz vietas, bet ārējais – pavirzās par vienu skolēnu uz priekšu. Tad atkārtο iepriekš aprakstīto darbību. Pēc kāda laika iekšējais un ārējais aplis mainās vietām.

► KLAUSIES UN ZĪMĒ! (27. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: trijstūris, četrstūris, piecstūris, sešstūris, astoņstūris, taisnstūris, kvadrāts, riņķis, ovāls

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Viens skolēns no pāra saņem darba lapas (27. pielikums) daļu, kas paredzēta skolēnam A, otrs – darba lapas daļu, kas paredzēta skolēnam B. Skolēni savas darba lapas viens otram nerāda. Uzdevums ir noskaidrot, kuras figūras jāzīmē tukšajos lauciņos, un aizpildīt savu darba lapas daļu.

Skolēni pārmaiņus viens otram jautā un atbild, lai noskaidrotu, kuras figūras jāzīmē tukšajos lauciņos. Kad visi lauciņi abiem skolēniem aizpildīti, skolēni salīdzina, vai darba lapās pie vienādiem numuriem ir vienādas figūras. Ja nav, apspriež, kā būtu pareizi jāskaidro, lai uzzīmētu doto figūru.

► TAISNSTŪRA PERIMETRS (28. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: perimetrs, taisnstūra garums, taisnstūra platums

Valoddarbības veidi: lasīšana, rakstīšana, klausīšanās

Darba gaita

Uzdevums palīdz nostiprināt izpratni par jēdzieniem *taisnstūra platums*, *taisnstūra garums*, *taisnstūra perimetrs*.

Katrs skolēns saņem darba lapu (28. pielikums) un uzdevumus veic patstāvīgi. Kad uzdevumi izpildīti, tos ieteicams pārbaudīt, salīdzinot ar klasesbiedru.

► SALIEC UN STĀSTI! (29. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: trijstūris, četrstūris, kvadrāts

Valoddarbības veidi: runāšana

Darba gaita

Spēlei nepieciešams tangrama figūru komplekts (29. pielikums, 1. lapa, vai veikalos iegādājamās spēles), kā arī figūru attēli, kurus var izveidot no tangrama figūrām (29. pielikums, 2. lapa).

Katrs skolēns saņem vienu tangrama figūru komplektu un uzdevumus veic patstāvīgi.

Uzdevumi

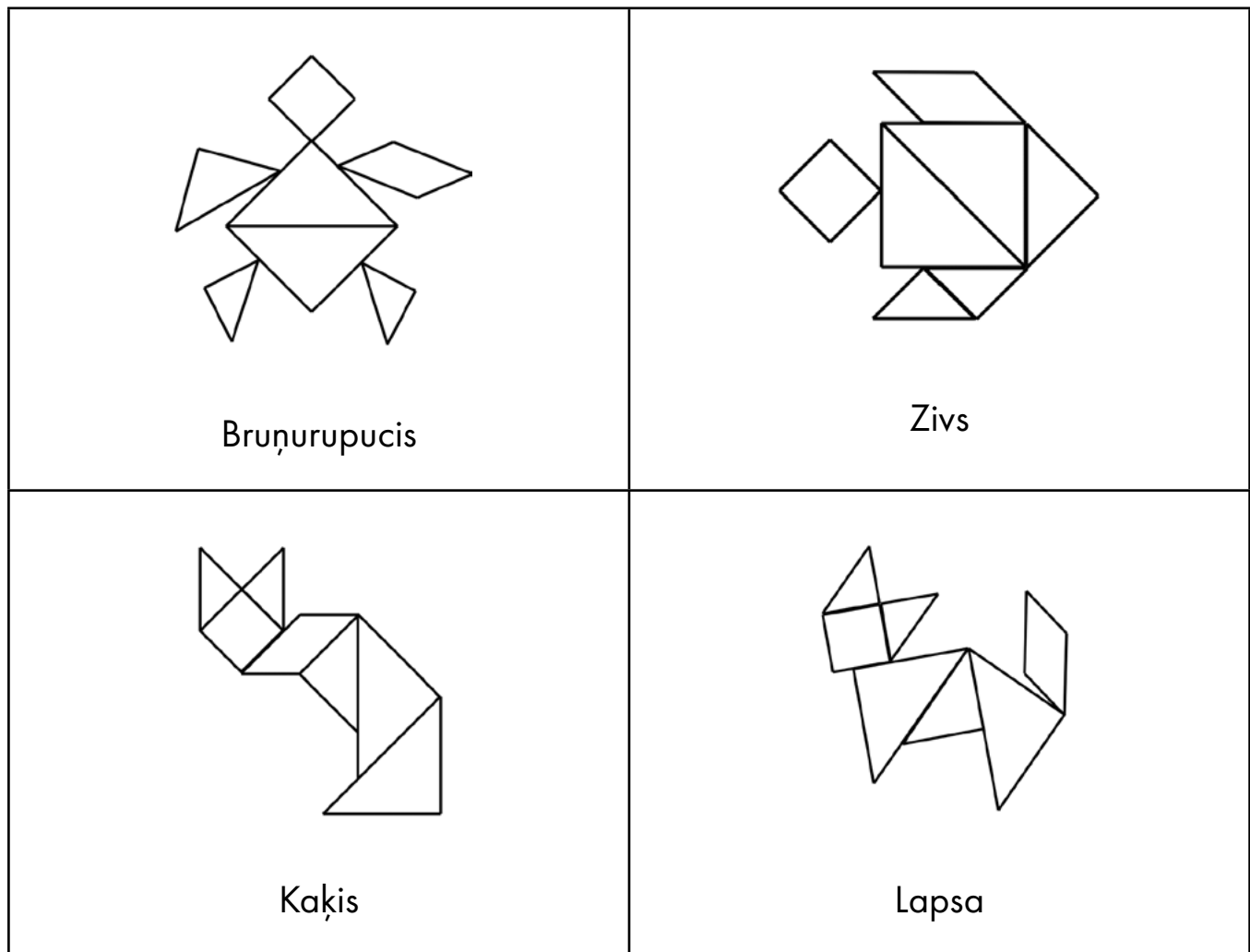
1. Nosauc figūras, kas ietilpst tangrama komplektā! Lai nosauktu dažāda lieluma figūras, lieto īpašības vārdus – *lielais*, *mazais* un *vidējais*.
2. No dotajām figūrām izveido kvadrātu!
Ja uzdevums skolēniem sagādā grūtības, skolotājs uz tāfeles uzzīmē kvadrātu un tajā iezīmē divas figūras pareizajās vietās. Ja uzdevums skolēniem joprojām sagādā grūtības, tad skolotājs iezīmē vēl vienu figūru.
3. No dotajām figūrām izveido kādas būtnes vai priekšmeta attēlu! Stāsti, ko un no kādām figūrām izveidojī!
4. Sadali attēlus tangrama figūrās (29. pielikums, 2. lapa) vai saliec attēlu no tangrama figūrām! Stāsti, no kādām figūrām un kā figūra izveidota!

Piemērs

Kaķa galva ir kvadrāts, kaķa ausis ir divi mazie trijstūri.

Atbildes

► PENTAMINO FIGŪRAS (30. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: figūra, laukums, simetriska figūra

Valoddarbības veidi: runāšana

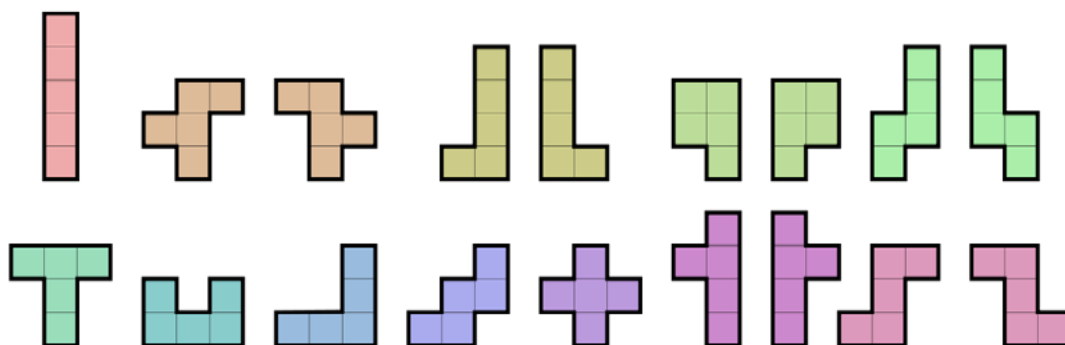
Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (30. pielikums) un uzdevumus veic patstāvīgi – 1.–7. uzdevumu veic 30. pielikuma 1. lapā, 8.–9. uzdevumu veic 30. pielikuma 2. lapā. Pēc katra uzdevuma to pārrunā klasē.

Uzdevumi

1. Zīmē visas iespējamās figūras, kuru laukumu var izveidot no piecām rūtiņām! Rūtiņu malām jāsaskaras. Ja saskaras tikai stūri, laukums neveidojas.

Iespējamās atbildes

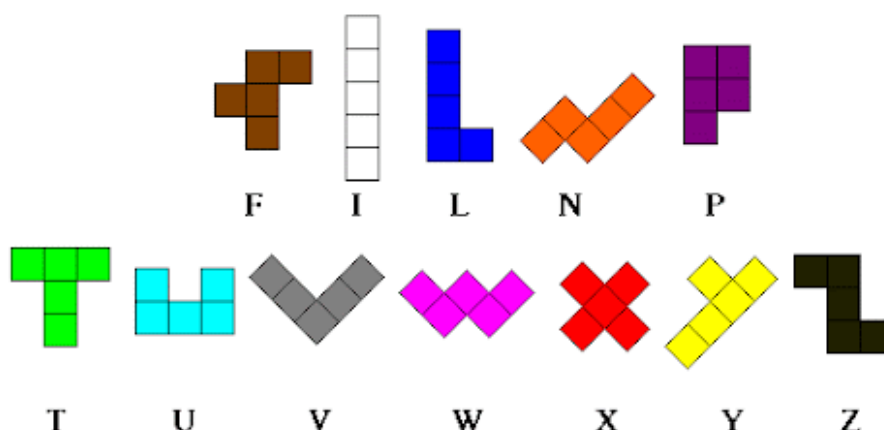
2. Vēro figūras! Nosaki kopīgo visām figūrām!

Iespējamās atbildes

Kopīgs ir laukums – piecas rūtiņas, figūras ir daudzstūri utt.

3. Nosaki, kuriem latviešu vai angļu valodas burtiem līdzinās iegūtās figūras!

Iespējamās atbildes

4. Nosaki, kuras figūras ir simetriskas! Sarunā ar skolēniem skolotājs pārlicinās, vai skolēni atceras, ko nozīmē „simetriska” figūra. Ja nepieciešams atgādina – ja figūru var pārlocīt uz pusēm tā, ka abas figūras puses sakrīt, tad figūra ir simetriska.

5. Nosaki katras figūras virsotņu un malu skaitu un norādi daudzstūra nosaukumu!

6. Nosaki katras figūras perimetru centimetros!

7. Izgriez izveidotās figūras! No tām, kuras ir vienādas, bet tikai spoguļskatā, tālākajiem uzdevumiem izmanto tikai vienu. Skolotājs uz ekrāna parāda 1. uzdevuma iespējamās atbildes.

8. Vēro figūras, pārdomā un spried, vai ar šīm figūrām var noklāt visu 8 x 8 rūtiņu spēles laukumu!

9. Ar iepriekš izveidotajām un izgrieztajām figūrām centies noklāt laukumu tā, lai figūru laukumi nepārklātu viens otru un iekļautos kvadrāta laukumā!

Citi izmantojamie resursi

Tavaklase.lv. Mācību video. Daudzstūra laukums. Pieejams: [ŠEIT](#)

7. TEMATS. KO NOZĪMĒ REIZINĀT UN DALĪT AR 2?

► KAS IR PA DIVI? (31. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pa divi, pāris

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolēni strādā nelielās grupās. Katrai grupai ir zīmēšanas lapa un krāsainie zīmuli.

Skolotājs aicina katru grupu uzzīmēt, kas dzīvē parasti ir pa divi, piemēram, skolas skolā sēž divi klasesbiedri; viņi ir skolēnu pāris. Ja skolēniem ir grūtības izdomāt, skolotājs uzdod uzvedinošus jautājumus, piemēram, kas cilvēka ķermenī ir pa divi, kas drēbju skapī ir pa divi utt.

Pēc tam katra grupa iepazīstina ar saviem zīmējumiem, pārējās grupas papildina savus zīmējumus. Stāstot par uzzīmēto, skolēni nosauc, kas ir uzzīmēts pa divi jeb pāri, piemēram, cimdu pāris. Skolotājs uz ekrāna parāda piemēru, kā mainās vārdi vārdu savienojumā un kādas ir galotnes daudzskaitļa ģenitīvā.

Piemērs

divi cimdi – *cimdu pāris*

divas kājas – *kāju pāris*

divas kurpes – *kurpju pāris*

divas acis – *acu pāris*

Ja nepieciešams, skolotājs uz ekrāna parāda attēlus (31. pielikums). Kopīgi tos pārrunā. Skolotājs vērs uzmanību, kā sauc divus vienu vecāku bērnus, kas dzimuši vienā dienā – dvīņi.

Variants. Skolēni nezīmē, bet nosauc pārus, izmantojot izdales materiālu.

► DIVI PAR MAZ, TRĪS PAR DAUDZI!

Apgūstamais vārdu krājums: pa divi, pāris

Valoddarbības veidi: klausīšanās

Darba gaita

Lai veidotu priekšstatu par jēdzieniem *pa divi*, *pāris*, skolotājs piedāvā skolēniem izspēlēt tradicionālo rotaļu „Divi par maz, trīs par daudz!”. Rotaļa var būt kā dinamiskā pauze, nodrošinot starpdisciplināritāti, to var spēlēt arī sporta stundā, starpbrīdī vai pagarinātās dienas grupā.

Skolēni sadalās pāros un nostājas viens aiz otra, veidojot apli. Pāri pagriežas ar skatu uz vidu. Vienu pāri izšķir – tie ir ķērājs un bēdzējs. Bēdzējs un ķērājs atrodas apļa ārpusē. Pēc signāla ķērājs ķer bēdzēju. Lai izglābtos, bēdzējs var nostāties apļa iekšpusē jebkura pāra priekšā. Tad pēdējam – trešajam liekajam – ir jābēg. Ja ķērājs pieskaras bēdzējam, abi mainās lomām. Ja pēdējais nepamana, ka viņš ir trešais, viņš kļūst par ķērāju. Ieskrienot aplī, bēdzējam uzreiz jānostājas tuvākā pāra priekšā.

► PĒDĒJAIS PĀRIS ŠĶIRAS!

Apgūstamais vārdu krājums: pāris

Valoddarbības veidi: klausīšanās

Darba gaita

Lai izprastu jēdzienu *pāris*, skolēniem piedāvā izspēlēt tradicionālo rotaļu „Pēdējais pāris šķiras!”. Rotaļa var būt kā dinamiskā pauze, nodrošinot starpdisciplināritāti, to var spēlēt arī sporta stundā, starpbrīdī vai pagarinātās dienas grupā.

Rotaļā piedalās nepāra skaits dalībnieku. Skolēni sastājas pāros. Pāri nostājas cits aiz cita. Viens dalībnieks paliek bez pāra, šajā brīdī viņš kļūst par rotaļas vadītāju. Vadītājs nostājas kolonnas priekšā un skaļi sauc: „Pēdējais pāris šķiras!” Tie, kas stāvējuši rindas beigās – pēdējais pāris –, katrs pa savu pusi skrien un cenšas nostāties priekšā kā pirmais pāris. Vadītāja uzdevums ir mēģināt vienu no pāra noķert. Ja pāris tomēr nokļūst priekšā, rotaļas vadītājs atkal sauc: „Pēdējais pāris šķiras!” – un atkārtoti ķeršanu. Kad vadītājs noķer kādu no pāra, viņi abi nostājas priekšā kā pirmais pāris. Tas, kurš paliek bez pāra, kļūst par rotaļas vadītāju. Rotaļa turpinās, kamēr visi pāri pa vienai reizei ir izšķīrušies.

► SKAITI PA DIVI!

Apgūstamais vārdu krājums: pāra skaitļu nosaukumi 20 apjomā, pa divi, uz priekšu, atpakaļ

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolotājs pēc signāla kādu skolēnu aicina skaitīt pa divi uz priekšu, sākot no nulles. Pēc kāda laika skolotājs apstādina skolēnu un aicina citu skolēnu turpināt skaitīt pa divi uz priekšu vai atpakaļ. Skaitīšana notiek 20 apjomā.

Piemērs

Skolotājs. *Skaiti no nulles pa divi uz priekšu!*

Skolēns. 0, 2, 4, 6, 8

Skolotājs. *Stop! Skaiti pa divi atpakaļ!*

Skolēns. 6, 4, 2

Skolotājs. *Stop! Skaiti pa divi uz priekšu!*

Skolēns. 4, 6, 8, 10, 12, 14

Skolotājs. Stop! Skaiti pa divi atpakaļ!

Skolēns. 12, 10, 8, 6, 4

Skolotājs. Skaiti pa divi uz priekšu!

Noslēgumā kopīgi secina, ka nosaukti ir pāra skaitļi.

Variants. Skolēnus var aicināt skaitīt pa vienam vai grupās, piemēram, pa solu rindām u. tml.

► NOSAKI UN PAMATO: PĀRA VAI NEPĀRA SKAITĻIS? (32. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pāra skaitļi, nepāra skaitļi

Valoddarbības veidi: lasīšana, rakstīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (32. pielikums). Pirms uzdevumu veikšanas skolēni vēro paraugu par pāra vai nepāra skaitļa noteikšanu (1. uzdevums). 2. uzdevumu skolēni veic patstāvīgi – pēc zīmējuma nosaka skaitli un secina, vai tas ir pāra vai nepāra skaitlis. Ar šo informāciju papildina teikumus. Pēc tam skolēni strādā pāros – 3. uzdevumā pārmaiņus viens otram raksturo 2. uzdevuma skaitļus. Ja nepieciešams, izmanto dotos paraugus.

► NOSAUC PĀRA SKAITĻUS!

Apgūstamais vārdu krājums: skaitļu nosaukumi 20 apjomā, pāra skaitļi

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolēni nostājas aplī. Skolotājs aicina skolēnus aplī skaitīt no nulles uz priekšu līdz 20. Katrs skolēns pulksteņrādītāja virzienā nosauc skaitli, kas ir par vienu lielāks nekā iepriekšējais. Skolēns, kurš nosauc pāra skaitli, pietupjas. Līdzīgi dara, skaitot atpakaļ.

► PĀRA VAI NEPĀRA SKAITĻIS? (33. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pāra skaitlis, nepāra skaitlis, augoša secība

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (33. pielikums). 1. uzdevumu skolēni veic patstāvīgi. Vispirms nosaka, uz kuriem baloniem ir rakstīti pāra un uz kuriem nepāra skaitļi, tad izkrāso balonus atbilstošajās krāsās: zilā krāsā – pāra skaitļus, zaļā krāsā – nepāra skaitļus. 2. uzdevumu skolēni arī veic patstāvīgi – tabulā raksta skaitļus augošā secībā, grupējot tos pāra un nepāra skaitļos. 3. uzdevumā strādā pāros – salīdzina atbildes.

► MĀJU NUMURI (34. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pāra skaitlis, nepāra skaitlis, augoša secība, dilstoša secība

Valoddarbības veidi: lasīšana, rakstīšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (34. pielikums). 1. uzdevumu veic patstāvīgi – vēro ielas zīmējumā māju numurus un raksta trūkstošos, tādējādi turpinot pāra un nepāra skaitļu virkni. 2. uzdevumā skolēni strādā pāros – salīdzina, vai 1. uzdevumā mājas ir sanumurētas vienādi. Pēc tam kopīgi klasē pārrunā, ka vienā ielā māju numuri parasti tiek izkārtoti pamišus – vienā ielas pusē ir pāra, otrā – nepāra numuri, turklāt tie ir sakārtoti augošā vai dilstošā secībā. Tas ikdienā palīdz atrast konkrētu adresi. Izmantojot šīs zināšanas un vērojot 1. uzdevuma attēlu, skolēni patstāvīgi veic 3. uzdevumu – nosaka Annas adresi. Klasē pārrunā, kāda ir Annas adrese.

► KURP DOTIES: PĀRIS VAI NEPĀRIS? (14. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: pāra skaitlis, nepāra skaitlis

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem izdales materiālu (14. pielikums). Skolotājs nosauc četrus skaitļus – gan pāra, gan nepāra. Skolēni, izdzirdot pirmo skaitli, sāk ceļu no mājiņas (pieliek rādītājpirkstu, kur sāk un kurp pārvietojas). Ja skolotāja nosauktais skaitlis nav pāra skaitlis, iet uz augšu un pa kreisi, ja ir pāra skaitlis – iet uz augšu un pa labi. Šādi skolēni novērtē četrus skaitļus. Tad skolotājs jautā: „Kurā mājiņā tu esi?” Skolēni atbild, nosaucot mājiņas kārtas skaitli pareizā locījumā, piemēram, astot**ajā**, treš**ajā**, desmit**ajā**.

Variants. Līdzīgi var novērtēt, vai skaitlis dalās vai nedalās ar divi.

Piemērs ar pāra un nepāra skaitļiem

1. 5 (Nav pāra skaitlis, iet uz augšu un pa kreisi.)
2. 2 (Ir pāra skaitlis, iet uz augšu un pa labi.)
3. 10 (Ir pāra skaitlis, iet uz augšu un pa labi.)
4. 1 (Nav pāra skaitlis, iet uz augšu un pa kreisi.)

Jautājums: „Kurā mājiņā tu esi?” Atbilde: „Septītajā.”

Piemērs ar skaitļiem, kuri dalās vai nedalās ar divi

1. 4 (Dalās ar divi, iet uz augšu un pa labi.)
2. 8 (Dalās ar divi, iet uz augšu un pa labi.)
3. 3 (Nedalās ar divi, iet uz augšu un pa kreisi.)
4. 9 (Nedalās ar divi, iet uz augšu un pa kreisi.)

Jautājums: „Kurā mājiņā tu esi?” Atbilde: „Trīspadsmitajā.”

► RAKSTI IZTEIKSMI!

Apgūstamais vārdu krājums: dubultot, ņemt divas reizes pa ..., reizināt ar ..., reizināt, reizinājums, dalīt, sadalīt vienādās daļās, dalīt pa divi, dalīt uz pusēm, dalīt ar ..., dalījums

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Skolotājs sauc dažādas reizināšanas un dalīšanas izteiksmes, izmantojot atšķirīgas frāzes (dubultot, ņemt divas reizes pa ..., reizināt ar ..., sadalīt vienādās daļās, reizinājums, dalījums). Skolēni klausās un pieraksta izteiksmes, pēc katras pierakstītās izteiksmes to salīdzina ar skolotāja uzrakstīto uz tāfeles vai ekrāna un tad kopīgi izdomā situāciju, kuru varētu atrisināt ar pierakstīto izteiksmi.

Piemēri ar reizināšanu

Ņem divas reizes pa četri!

Dubulto seši!

Ņem divas reizes pa divi!

Reizini trīs ar divi!

Dubulto desmit!

Raksti skaitļu divi un astoņi reizinājumu!

Dubulto pieci!

Ņem skaitli trīs divas reizes!

Raksti skaitļu deviņi un divi reizinājumu!

Reizini divi ar septiņi!

Piemēri ar dalīšanu

Dali skaitli astoņi divās vienādās daļās!

Sadali skaitli seši pa divi!

Sadali skaitli desmit uz pusēm!

Sadali skaitli astoņi pa divi!

Sadali skaitli četrpadsmit divās vienādās daļās!

Sadali skaitli astoņpadsmit uz pusēm!

Raksti skaitļu četri un divi dalījumu!

Skaitli sešpadsmit dali ar divi!

Raksti skaitļu divdesmit un divi dalījumu!

Raksti skaitļu divpadsmit un divi dalījumu!

Skaitli sešpadsmit dali ar divi!

► REIZINĀŠANA AR 2 (35. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: reizināt ar ...

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs skolēns no pāra saņem darba lapu – skolēns A saņem 35. pielikuma 1. lapu, skolēns B – 35. pielikuma 2. lapu.

Uzdevumu sāk skolēns A. Viņš nosauc uzrakstīto izteiksmi, bet skolēns B pēc dzirdētā to pieraksta. Tad izteiksmi lasa skolēns B, bet skolēns A to pēc dzirdētā pieraksta. Kad visas izteiksmes pierakstītas, tās risina patstāvīgi. Pēc tam, kad izteiksmes atrisinātas, pāros salīdzina rezultātu – pārmaiņus viens otram vēlreiz nolasa izteiksmes. Ja nepieciešams, izmanto paraugu.

Citi izmantojamie resursi

1. Sproģe, I. *Māci mani, Degunlāci!* Pieejams: [ŠEIT](#)
2. *Tavaklase.lv*. Mācību video
  - [Reizināšana ar 2. Saskaņotības aizvietošana ar reizināšanu.](#)
  - [Pāra, nepāra skaitļi.](#)
  - [Dubultošana un dalīšana sadzīvē modeļos.](#)
3. *Uzdevumi.lv*. Mācību uzdevumi. Ko nozīmē reizināt un dalīt ar 2? Pieejams: [ŠEIT](#)

8. TEMATS. KĀ REIZINA UN DALA AR 3, 4 UN 5?

► KLIMPU ZUPA

Apgūstamais vārdu krājums: sadalīties pa divi, pa trīs, pa četri, pa pieci

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana

Darba gaita

Rotaļa palīdz veidot priekšstatu par dalīšanu vienādās daļās un atlikuma veidošanos. To var izmantot, lai skolēnus sadalītu grupās.

Skolotājs aicina skolēnus piecelties un pēc skolotāja norādes sadalīties grupās pa 2, 3, 4 vai 5.

Skolotājs saka: „Vārām, vārām klimpu zupu. Klimpiņas pa divi!” Skolēni sastājas pa pāriem un noskaidro, vai visiem ir pāris. Ja visi ir atraduši sev pāri, secina, ka klasē ir pāra skaits skolēnu, ja kāds ir palicis bez pāra, tad secina, ka klasē ir nepāra skaits skolēnu.

Skolotājs saka: „Vārām, vārām klimpu zupu. Klimpiņas pa trīs!” Skolēni sastājas grupās pa trīs un noskaidro, vai visiem izdevās izveidot *trijnieku* vai tomēr dažiem skolēniem tas neizdevās. Kopīgi secina, ka skolēnu skaits grupā, kura nevar izveidot *trijnieku*, ir mazāks par trīs.

Skolotājs saka: „Vārām, vārām klimpu zupu. Klimpiņas pa četri!” Skolēni sastājas grupās pa četri un noskaidro, vai visiem izdevās izveidot *četrinieku* vai tomēr dažiem skolēniem tas neizdevās. Kopīgi secina, ka skolēnu skaits grupā, kura nevar izveidot *četrinieku*, ir mazāks par četri.

Skolotājs saka: „Vārām, vārām klimpu zupu. Klimpiņas pa pieci!” Skolēni sastājas grupās pa pieci un noskaidro, vai visiem izdevās izveidot *piecinieku* vai tomēr dažiem skolēniem tas neizdevās. Kopīgi secina, ka skolēnu skaits grupā, kura nevar izveidot *piecinieku*, ir mazāks par pieci.

► SKAITI PA TRĪS, ČETRI, PIECI!

Apgūstamais vārdu krājums: pa trīs, pa četri, pa pieci

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolotājs pēc signāla kādu skolēnu aicina skaitīt pa trīs (vai pa četri, vai pa pieci), sākot no nulles. Pēc kāda laika skolotājs apstādina skolēnu un aicina citu skolēnu turpināt skaitīt pa trīs (vai pa četri, vai pa pieci) uz priekšu vai atpakaļ 50 apjomā, sākot no tā skaitļa, kur iepriekšējais skolēns apstājās.

Piemērs

Skolotājs. Skaiti pa 5 no nulles uz priekšu!

Skolēns. 0, 5, 10, 15, 20, 25, 30

Skolotājs. Stop! Skaiti pa pieci atpakaļ!

Skolēns. 25, 20, 15, 10

Skolotājs. Stop! Skaiti pa pieci uz priekšu!

Skolēns. 15, 20, 25, 30, 35, 40

Skolotājs. Stop! Skaiti pa pieci atpakaļ!

Skolēns. 35, 30, 25, 20

Skolotājs. Skaiti pa pieci uz priekšu!

Variants. Skolēnus var aicināt skaitīt pa vienam vai grupās, piemēram, pa solu rindām u. tml.

► SKAITI UZMANĪGI!

Apgūstamais vārdu krājums: pa trīs, pa četri, pa pieci

Valoddarbības veidi: runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Skolēni nostājas aplī. Skolotājs aicina skolēnus aplī skaitīt no nulles uz priekšu līdz 50. Katrs skolēns pulksteņrādītāja virzienā nosauc skaitli, kas ir par vienu lielāks nekā iepriekšējais skaitlis. Līdzīgi dara, skaitot atpakaļ. Pirms spēles vienojas, kādus skaitļus nedrīkst saukt, to nosaukšanas vietā ir jāpietupjas, piemēram, nedrīkst nosaukt skaitļus, kuri dalās ar 3, – viens, divi, pietupjas, četri, pieci, pietupjas utt. Skolēns, kurš nosauc skaitli, kura vietā bija jāpietupjas, no spēles izstājas. Uzvar tie, kuri spēlē palikuši visilgāk. Līdzīgi dara, skaitot atpakaļ.

► KLAUSIES UN RĀDI REZULTĀTU!

Apgūstamais vārdu krājums: reizinājums, reizināt ar ..., dalījums, dalīt ar ...

Valoddarbības veidi: klausīšanās

Darba gaita

Spēlei nepieciešamas ciparu signālkartītes (Matematika_1_klase.pdf (valoda.lv), 1. pielikums, 42. lpp.).

1. variants

Katrs skolēns saņem ciparu signālkartīšu komplektu. Skolotājs sauc reizinājumus un dalījumus ar 2, 3, 4 un 5. Skolēni klausās, risina galvā un rāda rezultātu ar signālkartītēm.

Piemērs

3 reizināt ar 5 ir ... .

6 dalīt ar 3 ir ... .

10 dalīt ar 5 ir ... .

2 reizināt ar 4 ir ... .

3 reizināt ar 3 ir ... .

8 dalīt ar 2 ir ... .

2. variants

Skolotājs sauc tikai reizinājumus vai tikai dalījumus.

3. variants

Skolotājs izteiksmes sauc dažādos veidos.

Piemērs

Skaitļu 4 un 3 reizinājums.

Skaitļu 9 un 3 dalījums.

Ņem 3 reizes pa 5!

Sadali 10 divās vienādās daļās!

Dubulto pieci!

Sadali 8 četrās vienādās daļās!

Dali 6 uz pusēm!

► SADALI VIENĀDĀS DAĻĀS! (36. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: puse, trešdaļa, ceturtdaļa, piektdaļa

Valoddarbības veidi: lasīšana, runāšana, klausīšanās

Darba gaita

Katrs skolēns saņem darba lapu (36. pielikums). 1. uzdevumu veic patstāvīgi – dala figūras vienādās daļās un iekrāso vienu daļu. 2. uzdevumu veic pāros – viens otram stāsta, kuru figūru un cik daļās sadalīja, kādu daļu iekrāsoja. Ja nepieciešams, izmanto paraugu.

► REIZINĀŠANA AR 2, 3, 4 UN 5 (37. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: reizināt ar ..., izteiksme, rezultāts

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs skolēns no pāra saņem darba lapu – skolēns A saņem 37. pielikuma 1. lapu, skolēns B – 37. pielikuma 2. lapu.

Uzdevumu sāk skolēns A. Viņš nosauc uzrakstīto izteiksmi, bet skolēns B pēc dzirdētā to pieraksta. Tad izteiksmi lasa skolēns B, bet skolēns A to pēc dzirdētā pieraksta. Kad visas izteiksmes pierakstītas, tās risina patstāvīgi. Pēc tam, kad izteiksmes atrisinātas, pāros salīdzina rezultātu – pārmaiņus viens otram vēlreiz nolasa izteiksmes. Ja nepieciešams, izmanto paraugu.

► DALĪŠANA AR 2, 3, 4 UN 5 (38. pielikums)

Apgūstamais vārdu krājums: dalīt ar..., izteiksme, rezultāts

Valoddarbības veidi: klausīšanās, runāšana, lasīšana, rakstīšana

Darba gaita

Skolēni strādā pāros. Katrs skolēns no pāra saņem darba lapu – skolēns A saņem 38. pielikuma 1. lapu, skolēns B – 38. pielikuma 2. lapu.

Uzdevumu sāk skolēns A. Viņš nosauc uzrakstīto izteiksmi, bet skolēns B pēc dzirdētā to pieraksta. Tad izteiksmi lasa skolēns B, bet skolēns A to pēc dzirdētā pieraksta. Kad visas izteiksmes pierakstītas, tās risina patstāvīgi. Pēc tam, kad izteiksmes atrisinātas, pāros salīdzina rezultātu – pārmaiņus viens otram vēlreiz nolasa izteiksmes. Ja nepieciešams, izmanto paraugu.

Citi izmantojamie resursi

1. Sproģe, I. *Māci mani, Degunlāci!* Pieejams: [ŠEIT](#)
2. *Tavaklase.lv*. Mācību video
  - [Sakarība starp reizināšanu un dalīšanu.](#)
  - [Reizināšana ar 3, 4, 5.](#)
  - [Reizināšana. Atgātnes sagatavošana, lietošana.](#)
  - [Situācijas ar salīdzinājumu \(reizes lielāks/mazāks; par ... lielāks/mazāks\).](#)
  - [Reizināšana un dalīšana sadzīvē.](#)
3. *Uzdevumi.lv*. Mācību uzdevumi. Kā reizina un dala ar 3, 4 un 5? Pieejams: [ŠEIT](#)

DARBA LAPA „NOSAKI LIEKO OBJEKTU!”

1. Vēro! Atrodi objektus ar kopīgu pazīmi! Katrā rindā nosvītro lieko objektu!

deguns

auss

acis

cepure

līdaka

gladiola

lācis

stārķis

kaķis

astere

ozols

ceriņš

pumpurs

zivs spura

zieds

sakne

plastmasas
maisiņš

auduma maiņš

ceļojuma soma

papīra maiņš

papīra šķivis

metāla monēta

metāla nagla

metāla tējkarote

Saule

lampa

svece

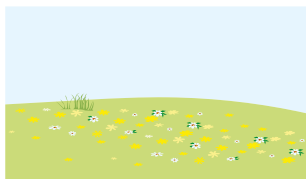

vāze

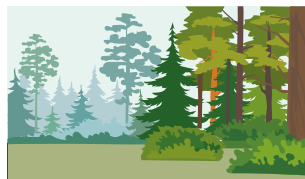
DARBA LAPA „NOSAKI LIEKO OBJEKTU!”

veikals

plāva

mežs

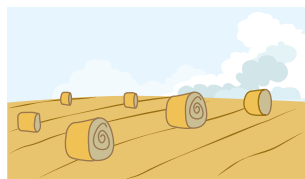
ezers

parks

dārzs

tīrums

purvs

ezers

upe

parks

jūra

gailene

paparde

bērzlape

baravika

taurenis

dzenis

ūpis

dzeguze

2. Strādājiet pārī! Salīdziniet un pārrunājiet atbildes! Pamatojiet! Izmantojiet teikumu paraugus!

Lieks(-a) ir ..., jo nav ... .

Pārējie(-ās) ir ... .

... ir ... .

IZDALES MATERIĀLS „SARUNA PAR SKAITLI”

1	2	3	4	5
1.	2.	3.	4.	5.
6	7	8	9	10
6.	7.	8.	9.	0
11	12	11.	12.	52
43	81	22	91	21
34	63	73	82	20

JAUTĀJUMI PAR SKAITLI

1. Vai tas ir **pāra** vai **nepāra** skaitlis?
2. Vai skaitlis nosauc **skaitu** vai **secību pēc kārtas**?

3. Vai tas ir lielāks par ?

4. Vai tas ir **viencipara** vai **divciparu** skaitlis?

Ja tas ir divciparu skaitlis, tad uzdod arī 5. un 6. jautājumu.

5. Cik skaitlī **desmitu**? Cik skaitlī **vienu**?

6. Kāda ir skaitļa **ciparu summa**?

DARBA LAPA „NOSAKI LIEKO SKAITLI!”

1. Vēro! Atrodi skaitļus ar kopīgu pazīmi! Katrā rindā nosvītro lieko skaitli!

3.	6.	2	7.
6	5	2	8
astoņi	divi	4	seši
12	50	41	23
1	7	9	2
pirmais	otrais	trešais	četri
17	7	71	27
11	1	9	7

2. Strādājiet pāri! Salīdziniet un pārrunājiet atbildes! Pamatojiet! Izmantojiet teikumu paraugus!

Lieks ir ..., jo nav ... . Pārējie ir ... .

... ir ... .

vai

Lieks ir ..., jo tas ir vienīgais ..., pārējie ir ... .

IZDALES MATERIĀLS „SALĪDZINI SKAITĻUS!”

**Strādājiet pāri! Salīdziniet skaitļus! Pēc parauga veidojiet teikumus!
Kas skaitļiem ir kopīgs, kas atšķirīgs?**

7 un 8

2 un 6

3 un 2

3 un 13

1. un 12.

13 un 13.

45 un 54

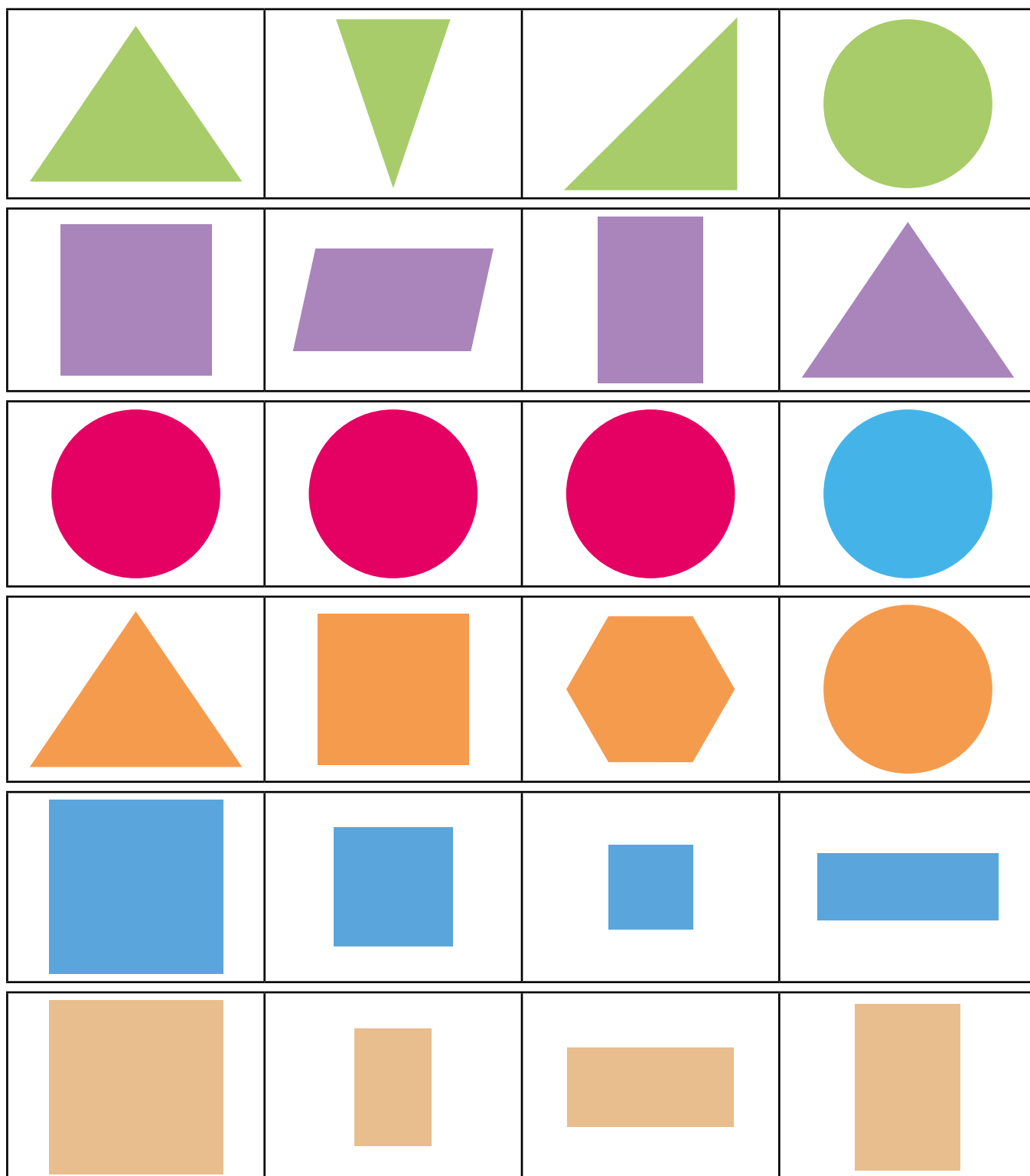
18 un 81

33 un 30

Kopīgs
<p>Abi skaitļi ir ...cipara(-u) skaitļi.</p> <p>Abi skaitļi nosauc skaitu/secību pēc kārtas.</p> <p>Abu skaitļu ciparu summa ir ... .</p> <p>Abi skaitļi ir pāra/nepāra skaitļi.</p>
Atšķirīgs
<p>Skaitlis ... ir ... cipara skaitlis, bet skaitlis ... ir ...ciparu skaitlis.</p> <p>Skaitlis ... nosauc skaitu, bet skaitlis ... nosauc secību pēc kārtas.</p> <p>Skaitļa ... ciparu summa ir ..., bet skaitļa ... ciparu summa ir ... .</p> <p>Skaitlis ... ir pāra skaitlis, bet skaitlis ... ir nepāra skaitlis.</p>

DARBA LAPA „NOSAKI LIEKO FIGŪRU!”

1. Vēro! Katrā rindā nosvītro lieko figūru!

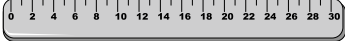

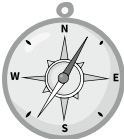
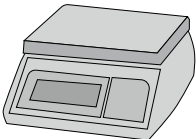
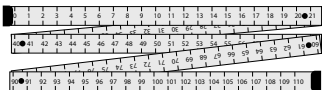
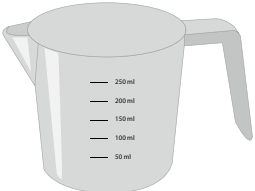
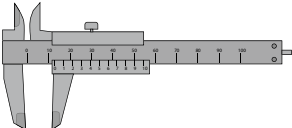
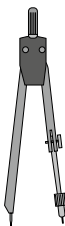
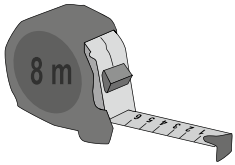

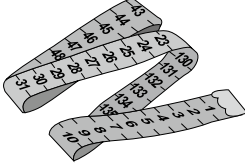

2. Strādājiet pāri! Salīdziniet un pārrunājiet atbildes! Pamatojiet! Izmantojiet teikumu paraugus!

Lieks ir ... . Pārējās figūras ir ... .

DARBA LAPA „MĒRINSTRUMENTU NOSAUKUMI”

1. Vēro attēlus! Lasi! Atzīmē ar X, kurus mērinstrumentus var izmantot garuma mērīšanai!

 <p>lineāls ☐</p>	 <p>pulkstenis ☐</p>	 <p>lāzera tālmērs ☐</p>
 <p>kompas ☐</p>	 <p>svari ☐</p>	 <p>salokāmais lineāls ☐</p>
 <p>mērkrūze ☐</p>	 <p>bīdmērs ☐</p>	 <p>cirkulis ☐</p>
 <p>celtniecības mērlente ☐</p>	 <p>mērglāze ☐</p>	 <p>šuvēju mērlente ☐</p>

DARBA LAPA „MĒRINSTRUMENTU NOSAUKUMI”

2. Strādājiet pāri! Jautājiet un atbildiet! Izmantojiet atgādni!

A. Vai ... (ko?) izmanto garuma mērīšanai?

B. Jā, ... (ko?) izmanto garuma mērīšanai.

Nē, ... (ko?) neizmanto garuma mērīšanai.

B. Ko mēra ... (ar ko?)?

A. ... (ar ko?) mēra ... (ko?), ... (ko?) un ... (ko?).

3. Pabeidz teikumus!

Nogriežņa garumu mēra ar _____ .

Attālumu no mājas līdz žogam mēra ar _____ .

Istabas platumu mēra ar _____ .

Pēdas garumu mēra ar _____ .

Vidukļa apkārtmēru mēra ar _____ .

4. Strādājiet pāri! Saīdziniet 3. uzdevumā uzrakstītos teikumus!

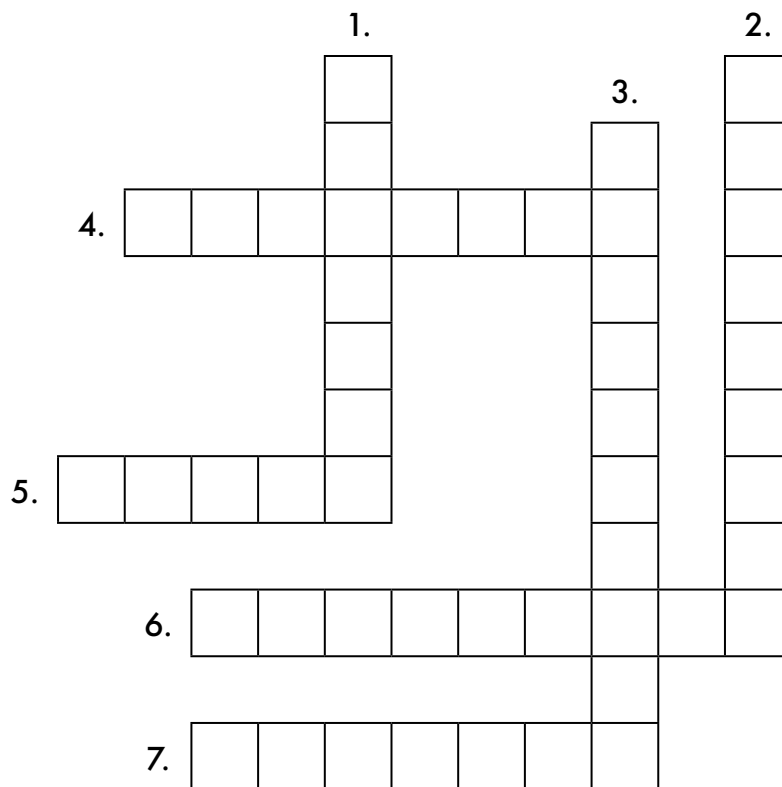
DARBA LAPA „MĒRINSTRUMENTU NOSAUKUMI”

Atgādne

Kas tas ir?	Ko izmanto? Ko lieto? Ko ņem?	Ar ko mēra? Ar ko nosaka?
lineā s	lineā u	ar lineā u
pulksten is	pulksten i	ar pulksten i
salokāmais lineā s	salokāmo lineā u	ar salokāmo lineā u
lāzera tālmē s	lāzera tālmē u	ar lāzera tālmē u
Kas tā ir?	Ko izmanto? Ko lieto? Ko ņem?	Ar ko mēra? Ar ko nosaka?
mērlent e	mērlent i	ar mērlent i
Kas tie ir?	Ko izmanto? Ko lieto? Ko ņem?	Ar ko mēra? Ar ko nosaka?
sva ri	sva rus	ar sva riem

DARBA LAPA „MĒRINSTRUMENTI UN MĒRVĪENĪBAS”

1. Lasi! Risini krustvārdu mīklu!

Horizontāli

4. Lente mērīšanai ar garuma mērvienību iedaļām.
5. Mērvienības, kuru saīsināti pieraksta *m*, nosaukums.
6. Mērvienības, kuru veido 10 centimetri, nosaukums.
7. Taisna, šaura plāksne ar iezīmētu garuma mērvienību skalu taisnu līniju novilkšanai un garuma mērīšanai.

Vertikāli

1. Digitāls instruments attāluma mērīšanai dabā.
2. Mērvienības, kuru saīsināti pieraksta *mm*, nosaukums.
3. Mērvienības, kuru veido 10 milimetri, nosaukums.

2. Strādājiet pāri! Jautājiet un atbildiet! Izmantojiet teikumu paraugus!

Kas ir lente mērīšanai ar garuma mērvienību iedaļām? **Tā ir** ... .

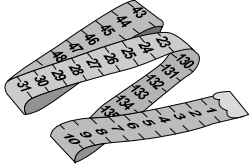
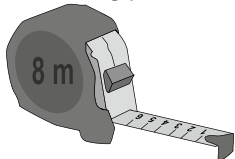

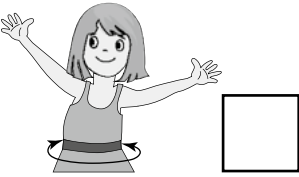
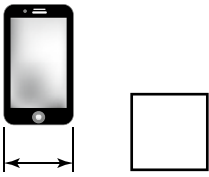
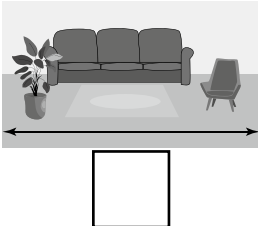
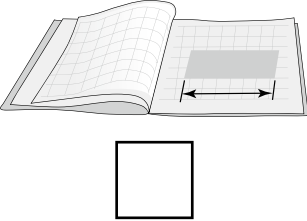
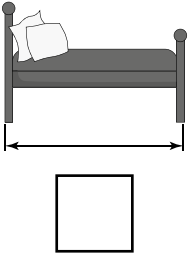
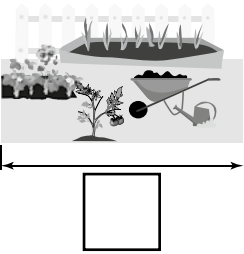
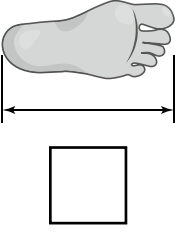
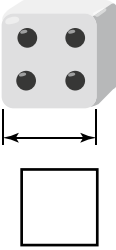
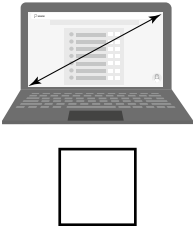
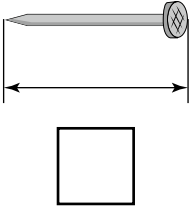
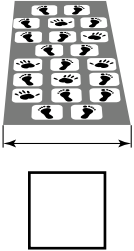
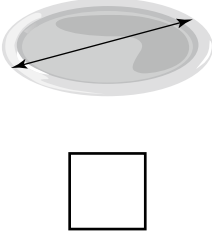
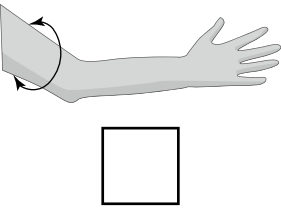
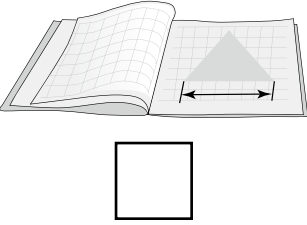
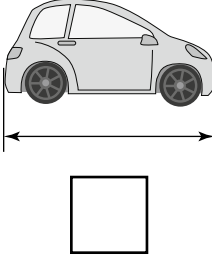
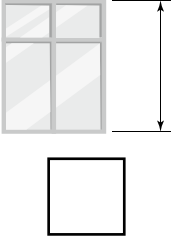
Kāds ir mērvienības, kuru veido 10 centimetri, nosaukums?

Tā ir ... .

DARBA LAPA „AR KO MĒRĪT?”

1. Vēro attēlus! Nosaki atbilstošāko instrumentu! Raksti atbilstošo skaitli!

<p>1.</p> <p>lineāls</p>	<p>2.</p> <p>šuvēju mērlente</p>	<p>3.</p> <p>celtniecības mērlente</p>	<p>4.</p> <p>lāzera tālmērs</p>
			
			
			
			

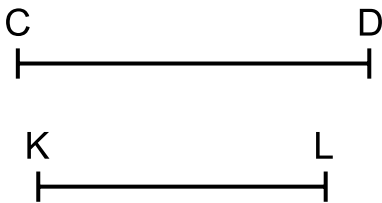
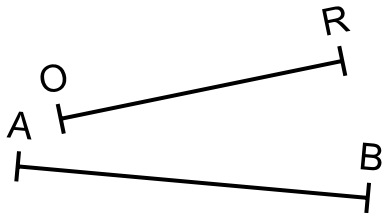
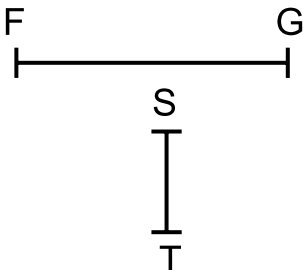
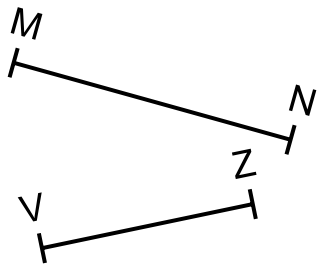
2. Strādājiet pāri! Jautājiet un atbildiet! Izmantojiet teikumu paraugus!

A. Ar ko mēra ... (ko?)?

B. ... (ko?) mēra ... (ar ko?).

DARBA LAPA „MĒRI UN SALĪDZINI!”

1. Mēri dotos nogriežņus! Veic pierakstus!

	<p>CD = ____ cm ____ mm</p> <p>KL = ____ cm ____ mm</p> <p>Nogrieznis ____ ir garāks nekā nogrieznis ____ .</p>
	<p>AB = ____ cm ____ mm</p> <p>OR = ____ cm ____ mm</p> <p>Nogrieznis ____ ir īsāks nekā nogrieznis ____ .</p>
	<p>FG = ____ cm ____ mm</p> <p>ST = ____ cm ____ mm</p> <p>Nogrieznis ____ ir īsāks nekā nogrieznis ____ .</p>
	<p>VZ = ____ cm ____ mm</p> <p>MN = ____ cm ____ mm</p> <p>Nogrieznis ____ ir garāks nekā nogrieznis ____ .</p>

2. Strādājiet pāri! Pārmaiņus lasiet savus pierakstus! Nogriežņus nosauciet, izmantojot burtu nosaukumus! Izmantojiet teikumu paraugus!

Nogriežņa ____ garums ir ____ centimetri un ____ milimetri.

Nogrieznis ____ ir ____ centimetrus un ____ milimetrus garš.

ATGĀDNE „BURTU NOSAUKUMI”

Burts – nosaukums	Burts – nosaukums	Burts – nosaukums	Burts – nosaukums
A – a	F – ef	Ķ – ķē	R – er
Ā – ā	G – gā	L – el	S – es
B – bē	Ģ – ģē	Ļ – ļē	Š – eš
C – cē	H – hā	M – em	T – tē
Č – čē	I – i	N – en	U – u
D – dē	Ī – ī	Ņ – eņ	Ū – ū
E – e	J – jē	O – o	V – vē
Ē – ē	K – kā	P – pē	Z – zē
			Ž – žē

DARBA LAPA „PIERAKSTI UN RISINI!”

1. Strādāji pāri! Klausieties un pierakstiet izteiksmes!

Skolēns A									
Lasi!					Klausies un pieraksti!				
2	9	-	5						
2	7	+	2						
9	6	-	4						
3	4	+	5						
2	8	-	6						
4	6	+	3						
5	4	+	4						
9	8	-	7						

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!

3. Strādāji pāri! Salīdziniet rezultātus! Skaidrojiet risinājuma gaitu!

Piemērs

$$46 + 3 = 40 + 6 + 3 = 40 + 9 = 49$$

40 6

46 ir četrdesmit un seši vieni. Saskaitu vienus: 6 plus 3 ir 9. Pie četrdesmit pieskaitu 9, summa ir 49.

DARBA LAPA „PIERAKSTI UN RISINI!”

1. Strādājiet pārī! Klausieties un pierakstiet izteiksmes!

Skolēns B											
Klausies un pieraksti!						Lasi!					
						5	4	-	3		
						9	5	+	4		
						7	5	-	3		
						2	7	+	2		
						5	7	-	6		
						9	7	+	2		
						3	2	+	7		
						4	5	-	2		

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!

3. Strādājiet pārī! Salīdziniet rezultātus! Skaidrojiet risinājuma gaitu!

Piemērs

$$46 + 3 = 40 + 6 + 3 = 40 + 9 = 49$$

40 6

46 ir četrdesmit un seši vieni. Saskaitu vienus: 6 plus 3 ir 9. Pie četrdesmit pieskaitu 9, summa ir 49.

DARBA LAPA „SASKAITI UN ATŅEM PAKĀPENISKI!”

1. Saskaiti pakāpeniski! Raksti! Pārī pārmaiņus skaidrojiet risinājuma gaitu!

Piemērs

$$27 + 5 = \underline{27} + 3 + 2 = \underline{30} + \underline{2} = 32$$

Tuvākie pilnie desmiti ir **30**. Līdz pilniem desmitiem trūkst **3**. Tāpēc skaitli **5** sadalu: **3** un **2**. Saskaitu pakāpeniski: **27 + 3 + 2** ir ... .

$$1) 46 + 7 = 46 + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$2) 68 + 3 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$3) 39 + 3 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$4) 55 + 6 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$5) 89 + 4 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$6) 77 + 5 = \underline{\quad} + \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

DARBA LAPA „SASKAITI UN ATŅEM PAKĀPENISKI!”

2. Atņem pakāpeniski! Raksti!

Pārī pārmaiņus skaidrojiet risinājuma gaitu!

Piemērs

$$34 - 5 = 34 - 4 - 1 = 30 - 1 = 29$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 4 \quad 1 \end{array}$

Tuvākie pilnie desmiti ir **30**. Līdz pilniem desmitiem jāatņem **4**. Tāpēc skaitli **5** sadalu: **4** un **1**. Atņemu pakāpeniski: **34 - 4 - 1** ir ... .

$$1) 92 - 3 = 92 - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 2 \quad 1 \end{array}$

$$2) 73 - 5 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\begin{array}{c} \wedge \\ 3 \end{array}$

$$3) 51 - 4 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\begin{array}{c} \wedge \end{array}$

$$4) 45 - 6 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\begin{array}{c} \wedge \end{array}$

$$5) 61 - 2 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\begin{array}{c} \wedge \end{array}$

$$6) 84 - 6 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\begin{array}{c} \wedge \end{array}$

DARBA LAPA „VISPIRMS SASKAITI UN ATŅEM DESMITUS, PĒC TAM VIENUS!”

1. Saskaiti pakāpeniski! Raksti! Pārī pārmaiņus skaidrojiet risinājuma gaitu!

Piemērs

$$\begin{array}{r} 46 + 23 = 40 + 20 + 6 + 3 = 60 + 9 = 69 \\ \wedge \quad \wedge \\ 40 \ 6 \quad 20 \ 3 \end{array}$$

Vispirms saskaitu desmitus: **40** plus **20** ir **60**. Pēc tam saskaitu vienus: **6** plus **3** ir **9**. Tad abas summas saskaitu kopā: **60** plus **9** ir ... .

$$\begin{array}{r} 1) \ 36 + 43 = 30 + 40 + \_\_\_ + \_\_\_ = 70 + \_\_\_ = \_\_\_ \\ \wedge \quad \wedge \\ 30 \ 6 \quad 40 \ 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2) \ 13 + 56 = \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ \\ \wedge \quad \wedge \\ 10 \ 3 \quad 50 \ 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3) \ 12 + 16 = \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ \\ \wedge \quad \wedge \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4) \ 17 + 22 = \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ \\ \wedge \quad \wedge \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5) \ 72 + 14 = \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ \\ \wedge \quad \wedge \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6) \ 18 + 31 = \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ + \_\_\_ = \_\_\_ \\ \wedge \quad \wedge \end{array}$$

DARBA LAPA „VISPIRMS SASKAITI UN ATŅEM DESMITUS, PĒC TAM VIENUS!”

2. Atņem pakāpeniski! Raksti! Pārī pārmaiņus skaidrojiet risinājuma gaitu!

Piemērs

$$46 - \mathbf{23} = 46 - \mathbf{20} - \mathbf{3} = 26 - 3 = 23$$

$\wedge$
 $\mathbf{20} \quad \mathbf{3}$

Sadalu mazinātāju **23** desmitos un vienos: **23** ir **20** un **3**. Vispirms atņemu desmitus, pēc tam vienus: **46** mīnus **20** mīnus **3** ir ... .

$$1) 38 - 17 = 38 - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\wedge$
 $10 \quad 7$

$$2) 23 - 11 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\wedge$

$$3) 57 - 25 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\wedge$

$$4) 49 - 22 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\wedge$

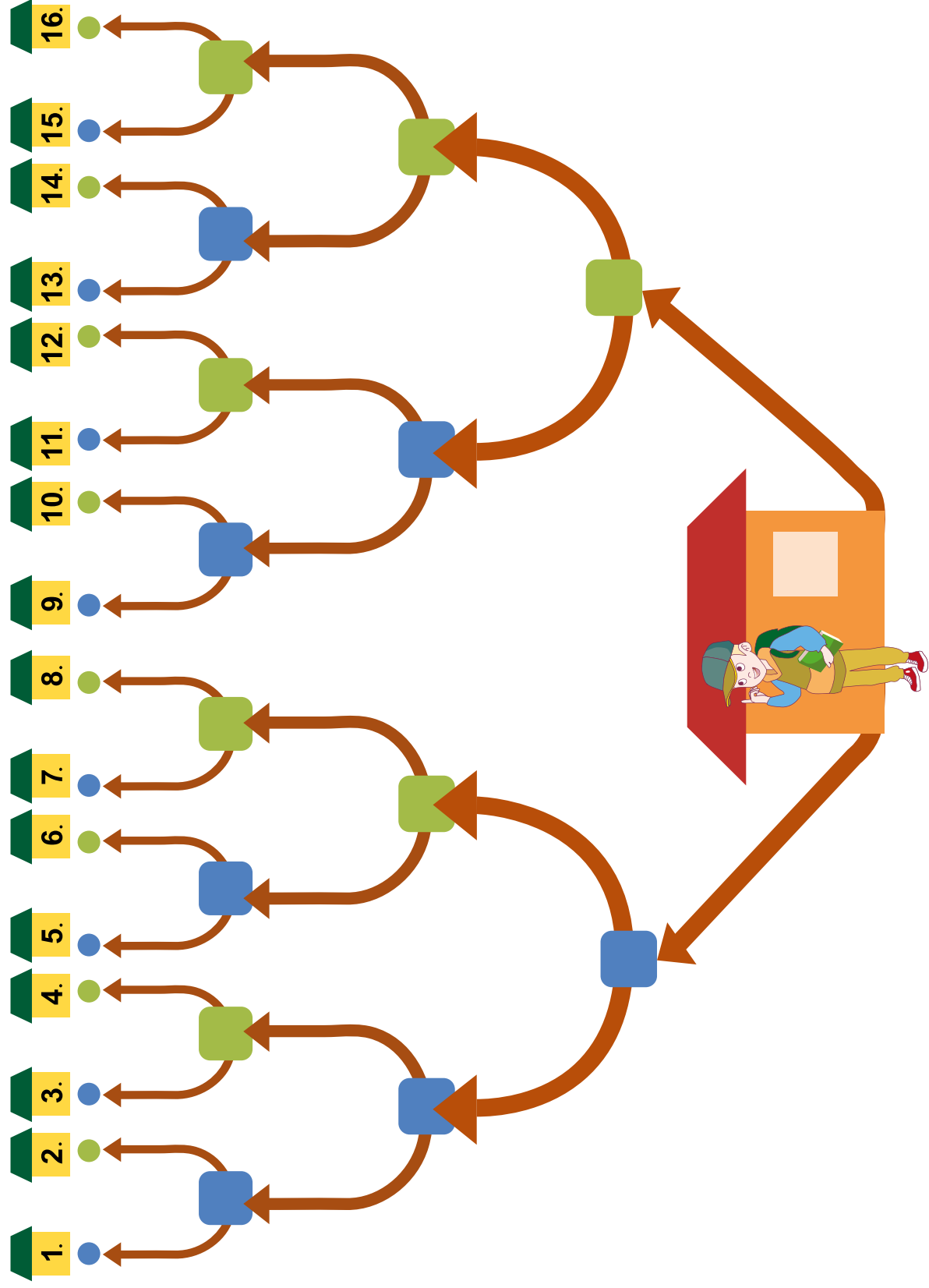
$$5) 96 - 12 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$\wedge$

$$6) 83 - 51 = \underline{\quad} - \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad} - \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

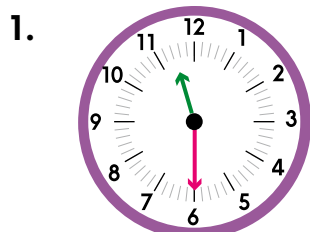
$\wedge$

IZDALES MATERIĀLS „TICAMI VAI NETICAMI?”

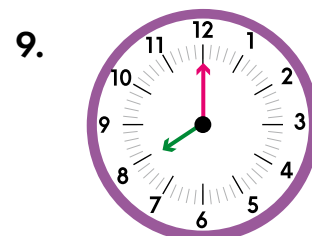
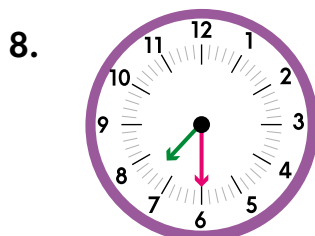
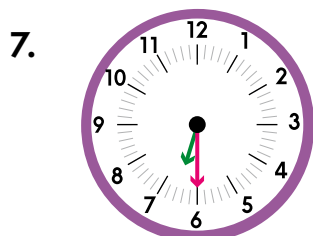
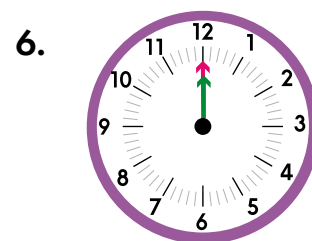
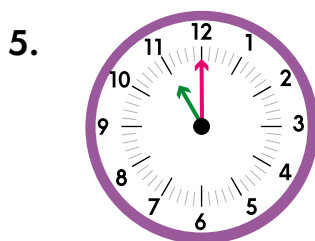
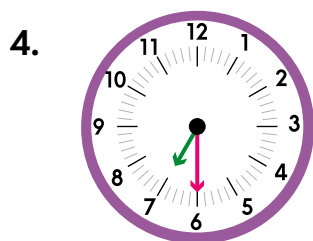
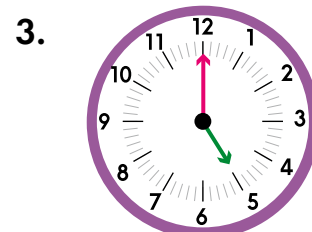
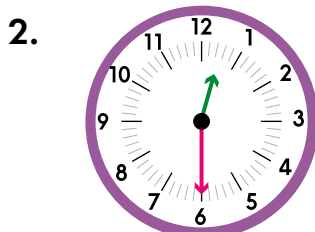
DARBA LAPA „NOSAKI PULKSTENĀ LAIKU!”

1. Nosaki pulksteņa laiku! Raksti!

11.30

---

2. Strādājiet pāri! Pamīšus jautāji un atbildiet viens otram!

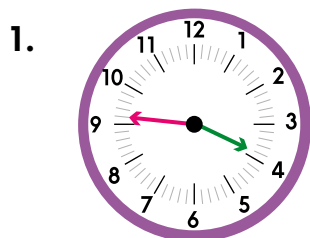
Piemērs

A. Cik rāda pirmais pulkstenis?/Cik ir pulkstenis?

B. Pirmais pulkstenis rāda vienpadsmit un trīsdesmit minūtes./Pulkstenis ir vienpadsmit un trīsdesmit minūtes.

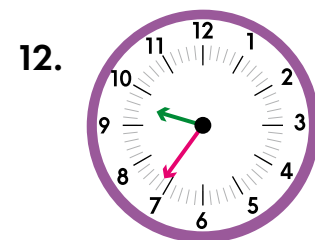
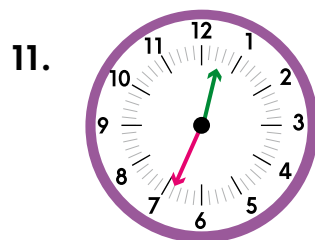
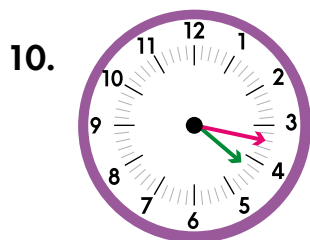
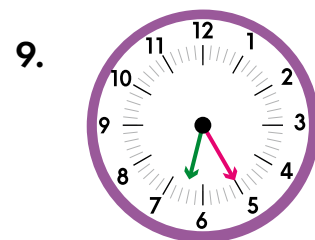
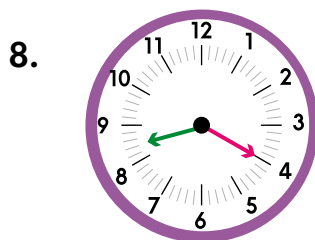
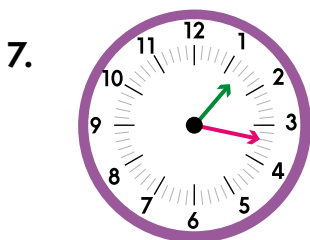
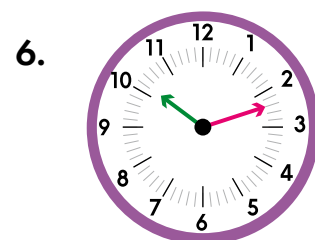
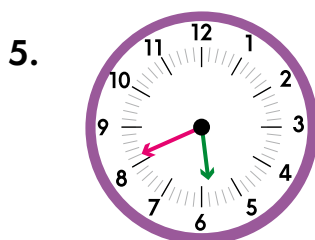
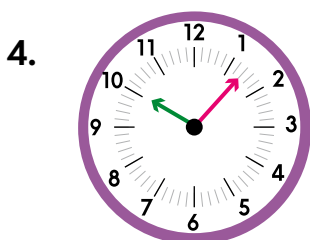
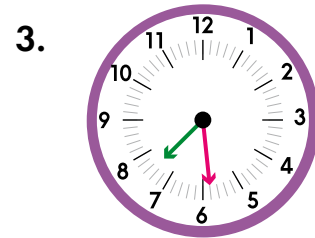
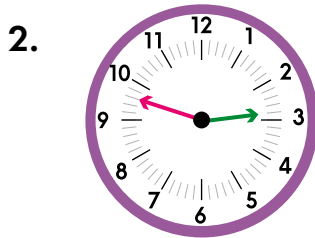
DARBA LAPA „NOSAKI PULKSTEŅA LAIKU!”

3. Nosaki pulksteņa laiku! Raksti!

3.46

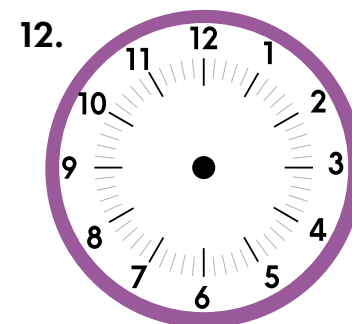
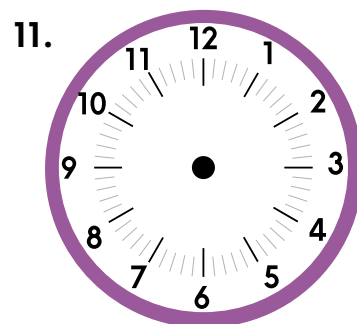
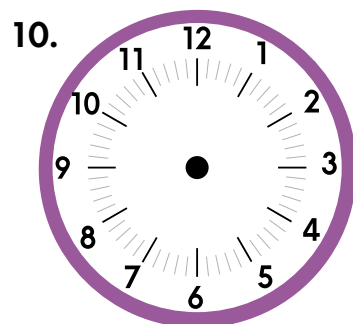
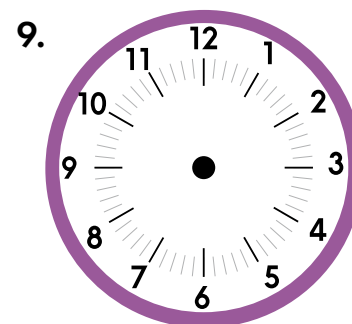
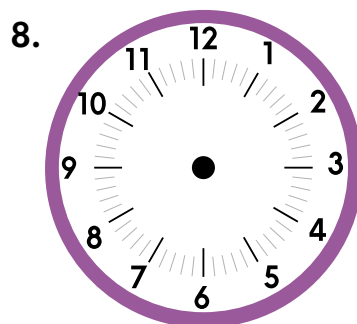
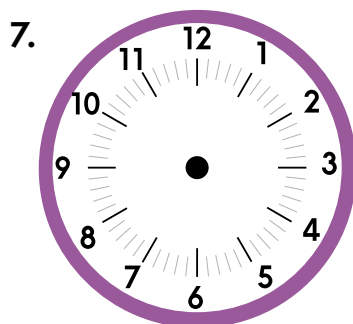
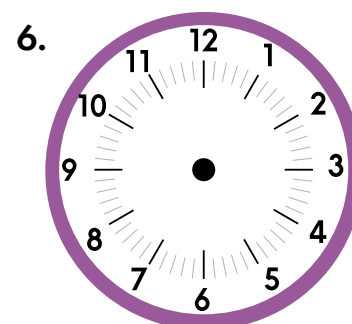
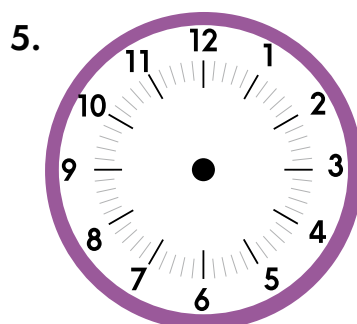
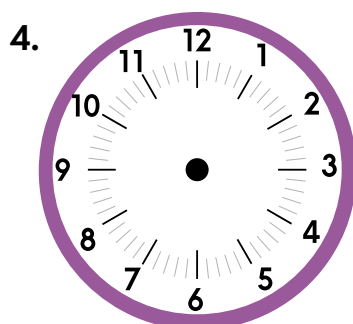
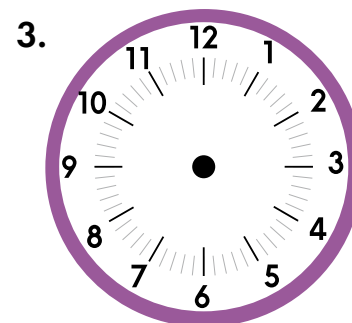
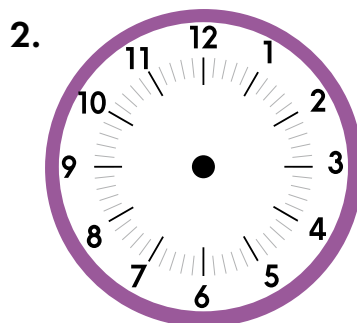
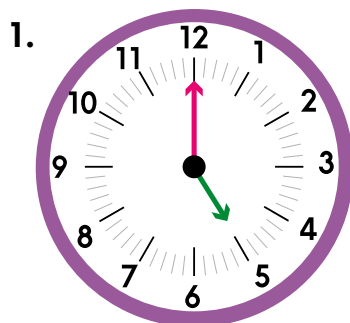
---

4. Strādājiet pāri! Pamīšus jautājiēt un atbildiet viens otram! Izmantojiet 2. uzdevuma paraugu!

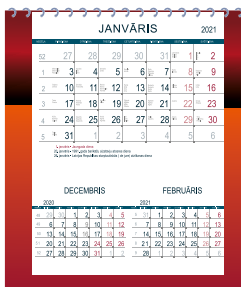
DARBA LAPA „PULKSTENIS IR...”

1. Klausies! Ciparnīcā iezīmē pulksteņa rādītājus!

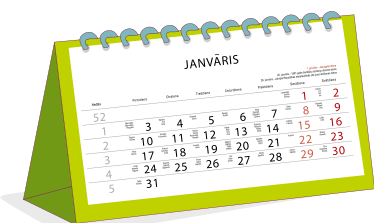

2. Strādāji pāri! Salīdziniet 1. uzdevumā ciparnīcā iezīmētos rādītājus! Nosauciet, cik rāda katrs pulkstenis!

IZDALES MATERIĀLS „DAŽĀDIE KALENDĀRI”

DECEMBRS	JANVĀRIS	FEBRUĀRS	MARTS	APRĪLIS	MĀJIS	JUNIJS
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

sienas kalendārs

kabatas kalendārs

noplēšamais kalendārs

pārlietamais kalendārs

kalendārs datora lietotnē

kalendārs viedtālrunā lietotnē

plānotājs

DARBA LAPA „PĒTĀM KALENDĀRU!”

Janvāris						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Februāris						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29			

Marts						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Aprīlis						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Maijs						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Jūnijs						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Jūlijs						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Augusts						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Septembris						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
					1	
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Oktobris						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Novembris						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Decembris						
P	O	T	C	Pk	S	Sv
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

DARBA LAPA „BRĪVDIENAS UN DARBADIENAS”

1. Saskaiti, cik brīvdienu, cik darbadienu un cik mācību dienu ir katrā mēnesī! Raksti tabulā!

Mēnesis	Brīvdienu skaits	Darbadienu skaits	Mācību dienu skaits
janvāris			
februāris			
marts			
aprīlis			
maijs			
jūnijs			
jūlijs			
augusts			
septembris			
oktobris			
novembris			
decembris			

2. Strādājiet pārī! Salīdziniet 1. uzdevuma atbildes!

3. Papildini teikumus!

Visvairāk brīvdienu ir _____.

Vismazāk brīvdienu ir _____.

Brīvdienas vienādā skaitā ir _____.

Visvairāk darbadienu ir _____.

Vismazāk darbadienu ir _____.

Darbadienas vienādā skaitā ir _____.

Visvairāk mācību dienu ir _____.

Vismazāk mācību dienu ir _____.

Mācību dienas vienādā skaitā ir _____.

ATGÄDNE „IZTEIKSME”

Izteiksme ir matemātiskie simboli, kas savienoti ar darbību zīmēm. Izteiksmē var būt viena vai vairākas darbības. Ja darbību aprēķina, iegūst **izteiksmes vērtību**. Ja starp izteiksmi un tās vērtību liek vienādības zīmi, iegūst **vienādību**.

vienādības zīme

$$9 - 3 = 6$$

izteiksme

izteiksmes vērtība

$$5 + 4 = 9$$

darbības zīme

vienādība

ATGĀDNE „IZTEIKSMJU NOSAUKUMI”

SUMMA

$$8 + 6$$

$$8 + (6 - 2)$$

$$(9 - 2) + (4 - 2)$$

STARPĪBA

$$12 - 8$$

$$12 - (4 + 3)$$

$$(9 + 3) - 4$$

DARBA LAPA „IEKRĀSO SUMMAS UN STARPĪBAS!”

1. Vēro izteiksmes! Iekrāso summu zaļā krāsā, bet starpību – zilā krāsā!

$4 + 10$ $13 + 6$ $9 - 8$ $19 - 9$
 $4 + 11$ $5 - 3$ $15 - 4$ $0 + 9$ $10 + 10$
 $8 - 8$ $10 - 5$ $8 + 9$

2. Strādājiet pāri! Vispirms viens otram lasiet summas, pēc tam – starpības!

3. Strādājiet pāri! Izkrāsojiet vienādi summas ar vienādu izteiksmes vērtību! Salīdziniet ar klasesbiedru!

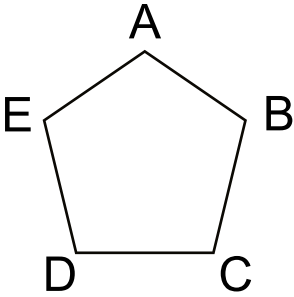
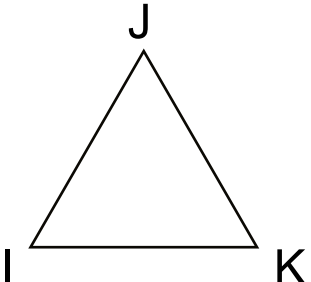
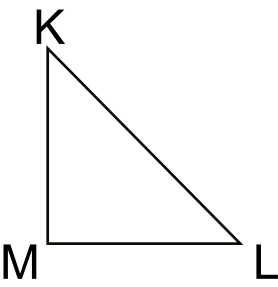
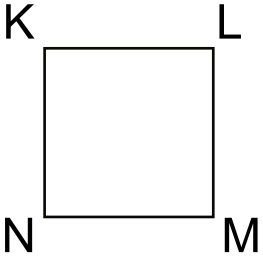
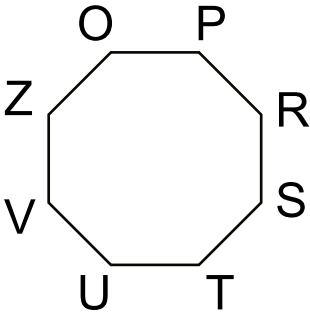
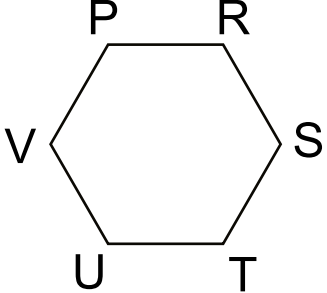
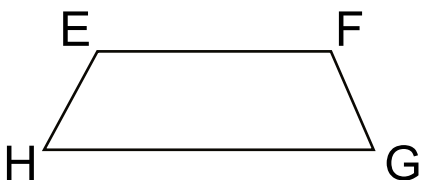
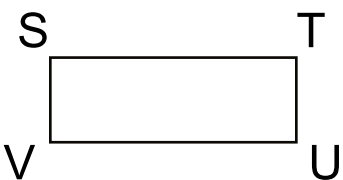
$10 + 13$ $40 + 5$ $7 + 8$ $1 + 8$
 $20 + 3$ $10 + 5$
 $25 + 20$ $7 + 5$ $4 + 5$ $6 + 6$

4. Strādājiet pāri! Izkrāsojiet vienādi starpības ar vienādu izteiksmes vērtību! Salīdziniet ar klasesbiedru!

$22 - 4$ $11 - 2$ $16 - 8$
 $19 - 10$ $18 - 12$ $15 - 7$
 $19 - 9$ $28 - 10$ $12 - 6$ $40 - 30$

IZDALES MATERIĀLS „NOSAUC DAUDZSTĪRUS!”

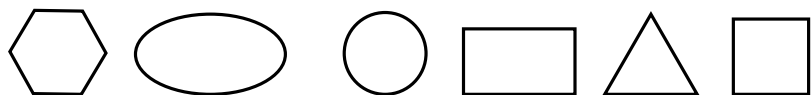
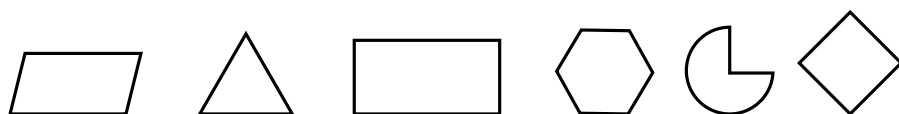
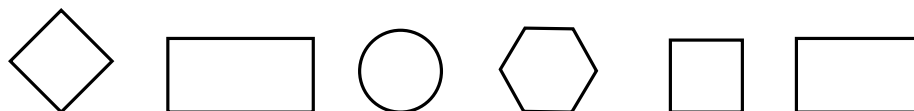
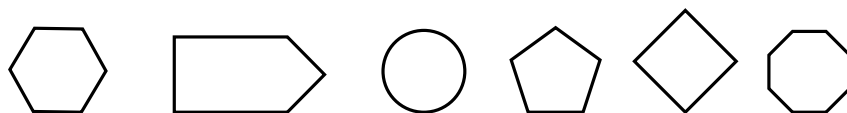
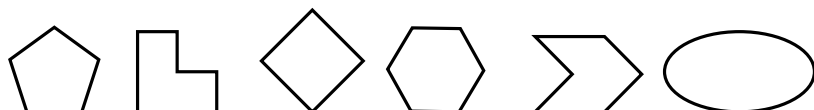
Strādājiēt pāri! Pārmaiņus viens otram nosauciet figūras un raksturojiēt tās! Izmantojiēt paraugu! Lietojiēt burtu nosaukumus!

Piemērs

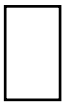

1. Daudzstūris ABCDE ir piecstūris. Tam ir pieci stūri un piecas malas.

DARBA LAPA „IZKRĀSO FIGŪRAS!”

1. Izkrāso visas figūras, kuras nav daudzstūri!**2. Izkrāso visus daudzstūrus!****3. Izkrāso visus četrstūrus!****4. Izkrāso visus taisnstūrus!****5. Izkrāso visus kvadrātus!****6. Izkrāso visus piecstūrus!****7. Izkrāso visus trijstūrus!****8. Izkrāso visus sešstūrus!**

DARBA LAPA „KĀ MANI SAUC?”

1. Aplūko figūras! Ar x atzīmē katrai figūrai atbilstošos nosaukumus!

Nr. p. k.	Figūra	Daudzstūris	Trijstūris	Četrstūris	Piecostūris	Taisnstūris	Kvadrāts	Riņķis	Ovāls
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									

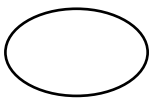
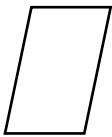
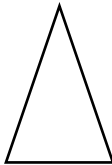

2. Strādājiet pāri! Viens otram nosauciet 1. uzdevumā atzīmētos katras figūras nosaukumus!

DARBA LAPA „KLAUSIES UN ZĪMĒ!”

Skolēns A

Strādājiat pāri! Uzdodiet jautājumus! Noskaidrojiet, kuras figūras jāzīmē! Atbildiet par figūrām klasesbiedram!

1. 	2. 	3.	4.
5. 	6.	7.	8.

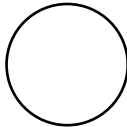
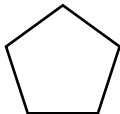

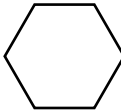
Piemērs

A. Kura figūra ir trešajā lauciņā? **B.** Trešajā lauciņā ir riņķis.

Skolēns B

Strādājiat pāri! Uzdodiet jautājumus! Noskaidrojiet, kuras figūras jāzīmē! Atbildiet par figūrām klasesbiedram!

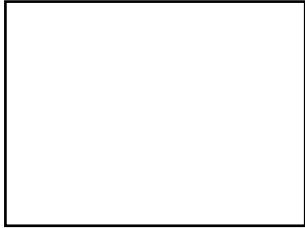

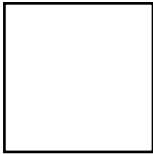

1.	2.	3. 	4.
5.	6. 	7. 	8.

Piemērs

A. Kura figūra ir pirmajā lauciņā? **B.** Pirmajā lauciņā ir ovāls.

DARBA LAPA „TAISNSTŪRA PERIMETRS”

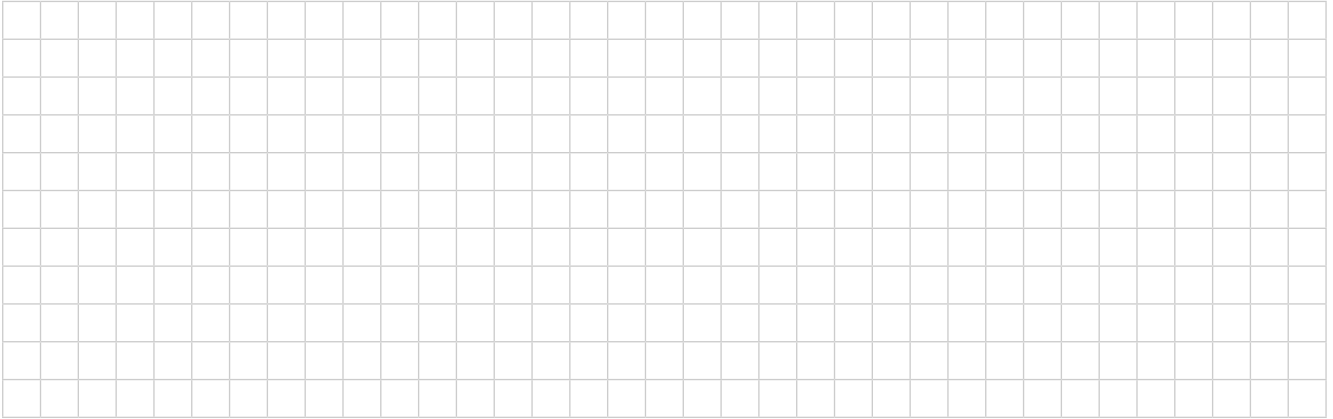
1. Izmēri taisnstūru malu garumus! Raksti! Aprēķini katra taisnstūra perimetru!

<p>1.</p> <p>Taisnstūra platums ir _____ cm. Taisnstūra garums ir _____ cm. P =</p>	<p>4.</p> <p>Taisnstūra platums ir _____ cm. Taisnstūra garums ir _____ cm. P =</p>
<p>2.</p> <p>Taisnstūra platums ir _____ cm. Taisnstūra garums ir _____ cm. P =</p>	<p>5.</p> <p>Taisnstūra platums ir _____ cm. Taisnstūra garums ir _____ cm. P =</p>
<p>3.</p> <p>Taisnstūra platums ir _____ cm. Taisnstūra garums ir _____ cm. P =</p>	<p>6.</p> <p>Taisnstūra platums ir _____ cm. Taisnstūra garums ir _____ cm. P =</p>

2. Izkrāso kvadrātu 1. uzdevumā!

DARBA LAPA „TAISNSTŪRA PERIMETRS”

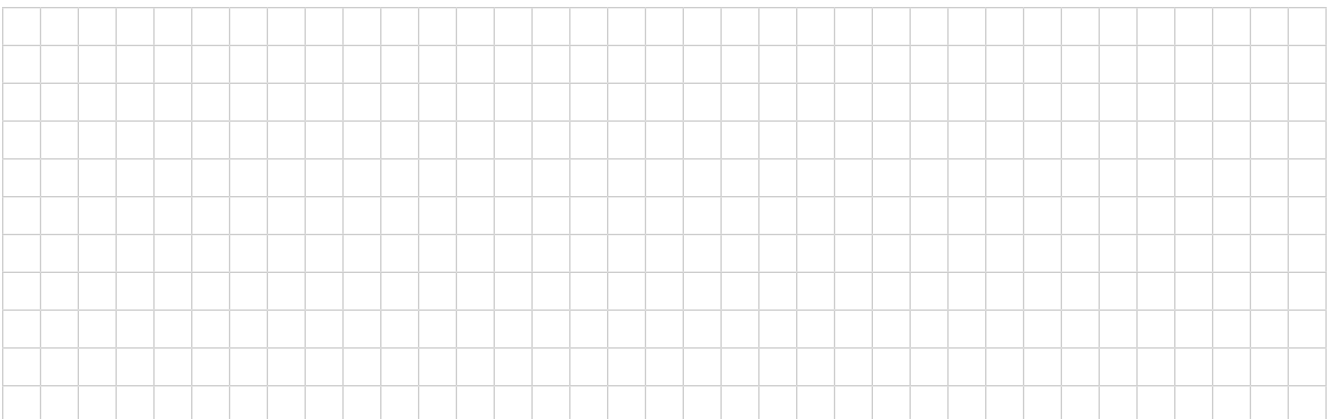
**3. Uzzīmē taisnstūri, kura garums ir 4 cm, bet platums – 2 cm!
Aprēķini uzzīmētā taisnstūra perimetru!**

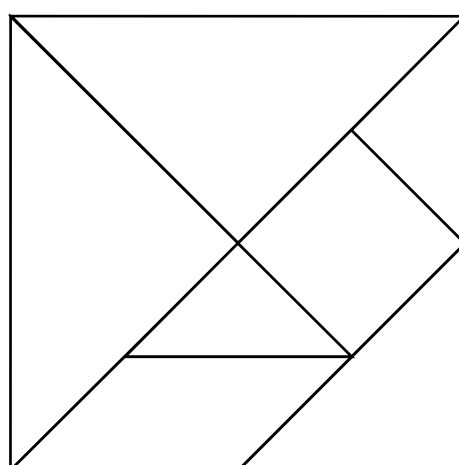
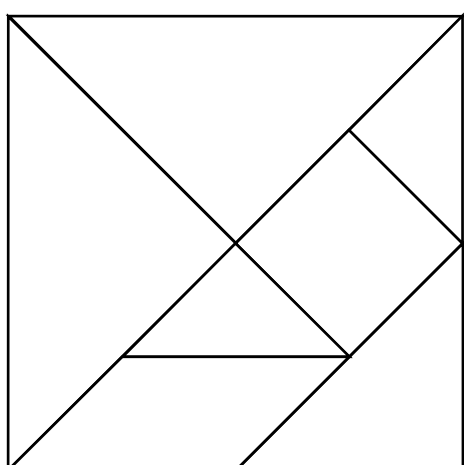
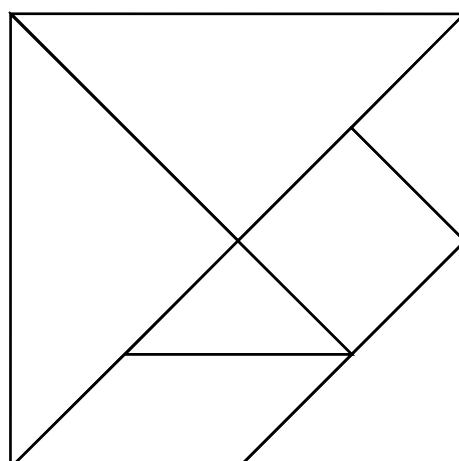
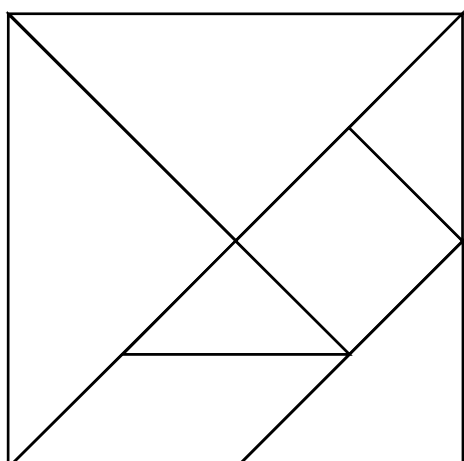
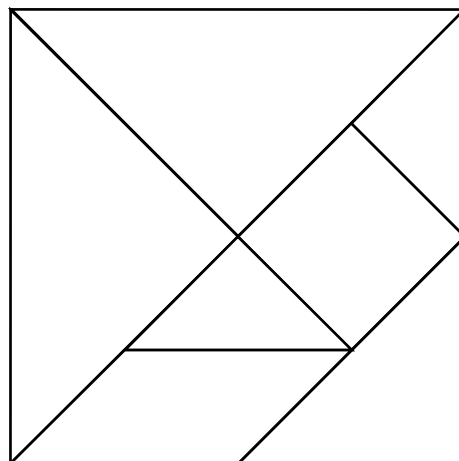
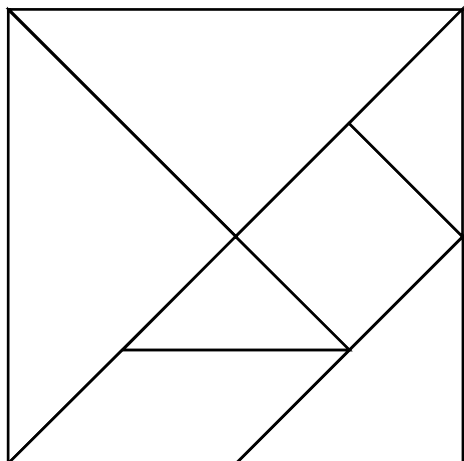
**4. Uzzīmē taisnstūri, kura garums ir 5 cm, bet platums par 2 cm
īsāks! Aprēķini uzzīmētā taisnstūra perimetru!**

**5. Uzzīmē taisnstūri, kura platums ir 1 cm, bet garums par 3 cm
lielāks! Aprēķini uzzīmētā taisnstūra perimetru!**

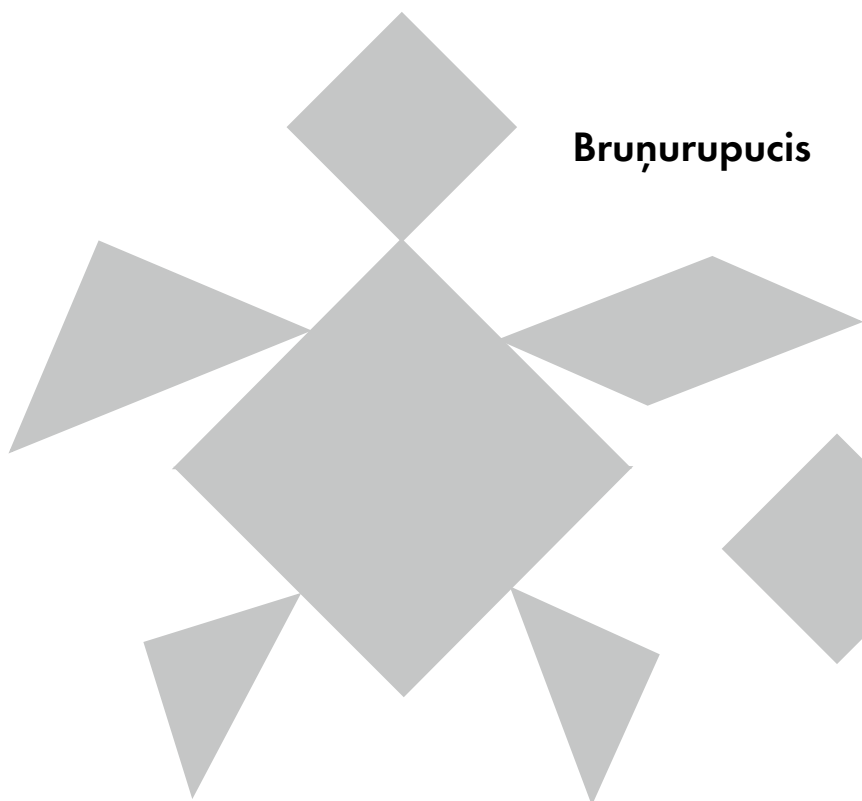

IZDALES MATERIĀLS „SALIEC UN STĀSTI!”

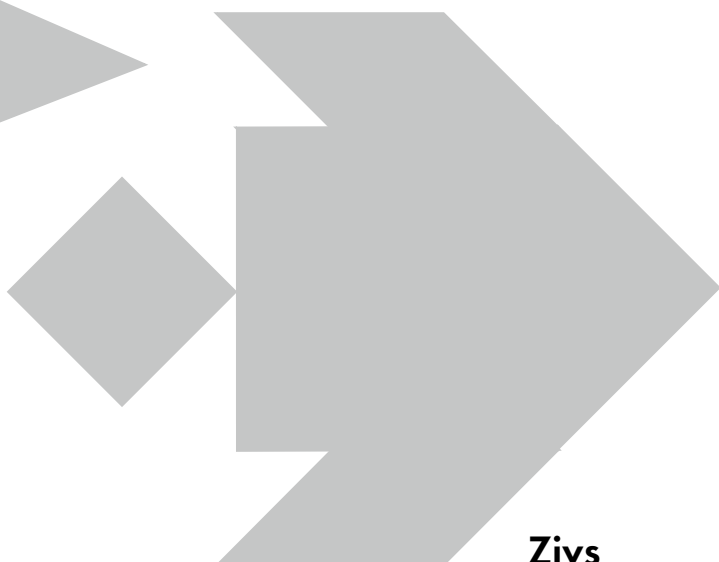

IZDALES MATERIĀLS „SALIEC UN STĀSTI!”

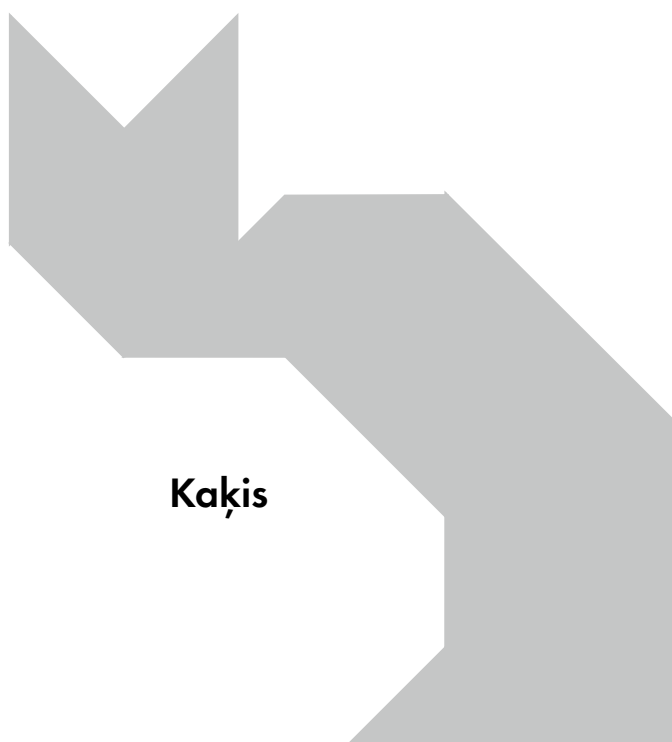
Bruņurupucis

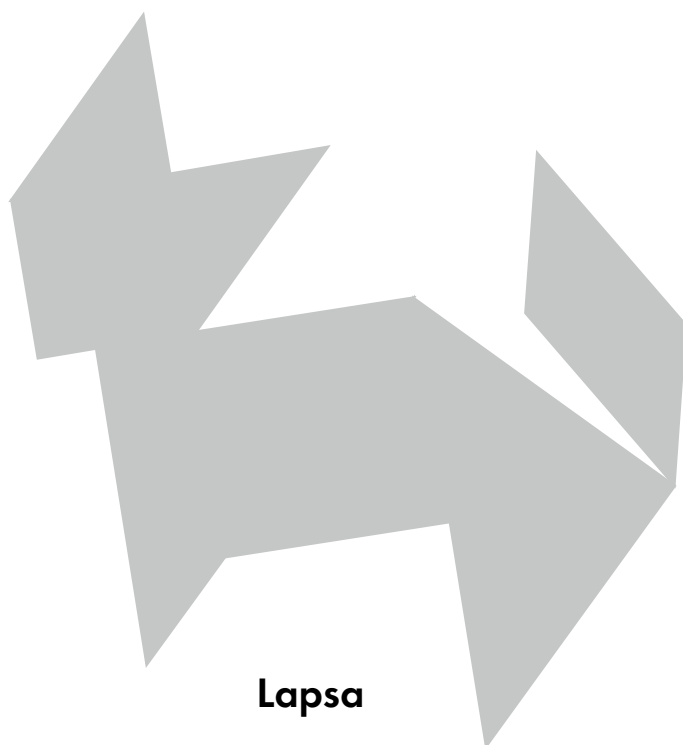
Zivs

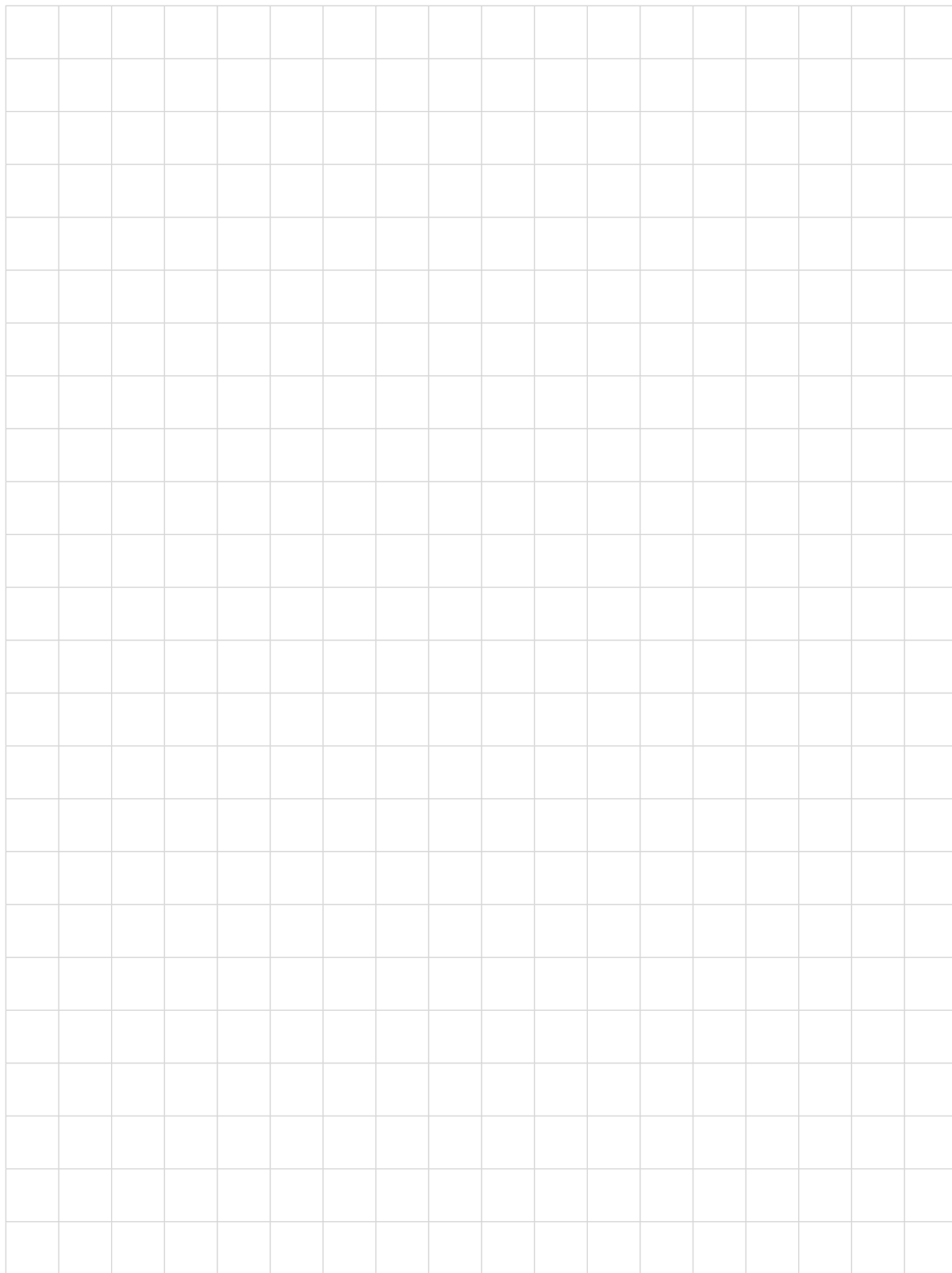
Kaķis

Lapsa

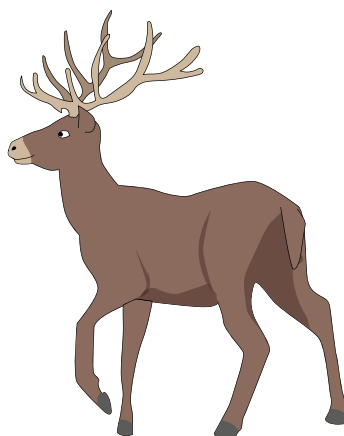
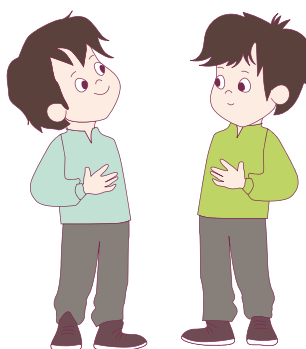
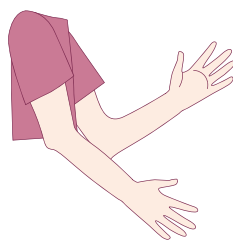
DARBA LAPA „PENTAMINO FIGŪRAS”

DARBA LAPA „PENTAMINO FIGŪRAS”

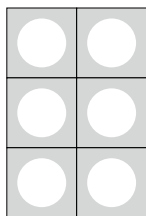
IZDALES MATERIĀLS „KAS IR PA DIVI?”

DARBA LAPA „NOSAKI UN PAMATO: PĀRA VAI NEPĀRA SKAITLIS?”

1. Vēro paraugu!

Izskaiti un nosauc skaitli!

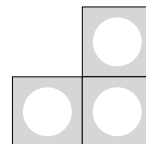
Skaitlis ir **6**.

Tas ir pāra vai nepāra skaitlis?

Tas ir **pāra skaitlis**.

Pamato!

Pāra skaitļi **dalās ar 2**.

Izskaiti un nosauc skaitli!

Skaitlis ir **3**.

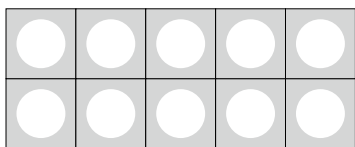
Tas ir pāra vai nepāra skaitlis?

Tas ir **nepāra skaitlis**.

Pamato!

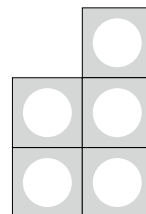
Nepāra skaitļi **nedalās ar 2**.

2. Vēro! Skaiti! Raksti!

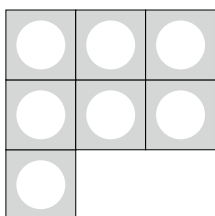
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

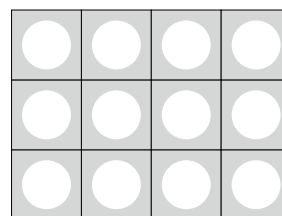
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

Skaitlis ir _____ .

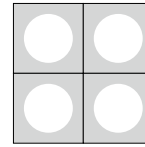
Tas ir _____ skaitlis.

DARBA LAPA „NOSAKI UN PAMATO: PĀRA VAI NEPĀRA SKAITLIS?”

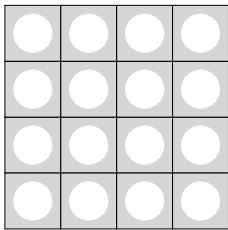
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

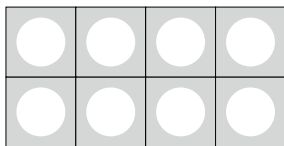
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

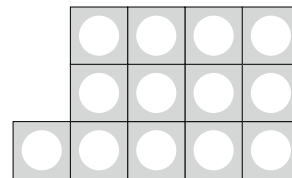
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

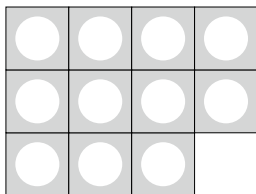
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

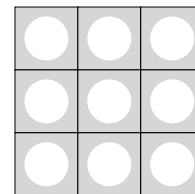
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

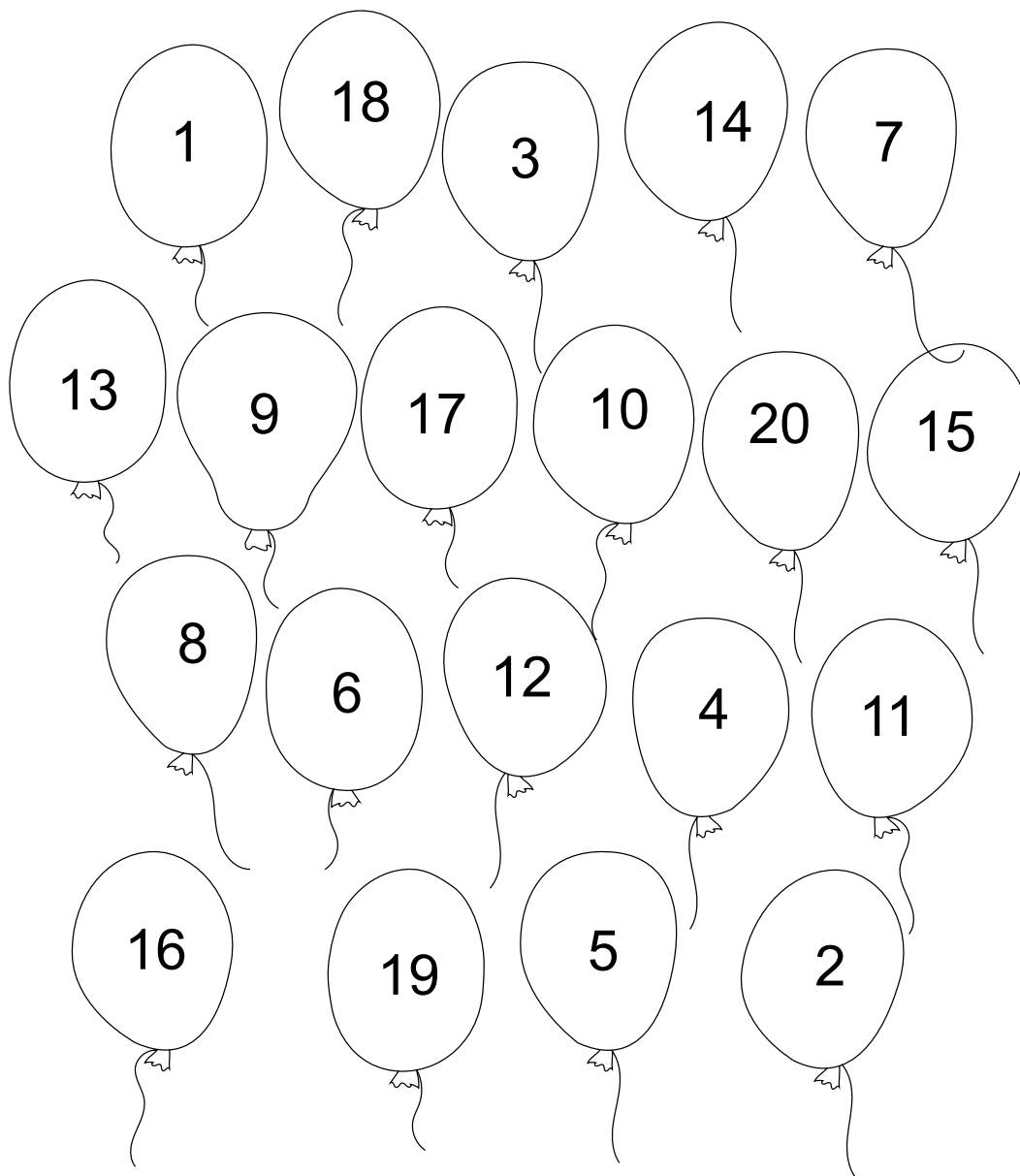
Skaitlis ir _____ .

Tas ir _____ skaitlis.

3. Strādājiēt pāri! Raksturojiēt viens otram 2. uzdevuma skaitļus!

DARBA LAPA „PĀRA VAI NEPĀRA SKAITĻIS?”

1. Izkrāso balonus ar pāra skaitļiem zilā krāsā, balonus ar nepāra skaitļiem – zaļā krāsā!

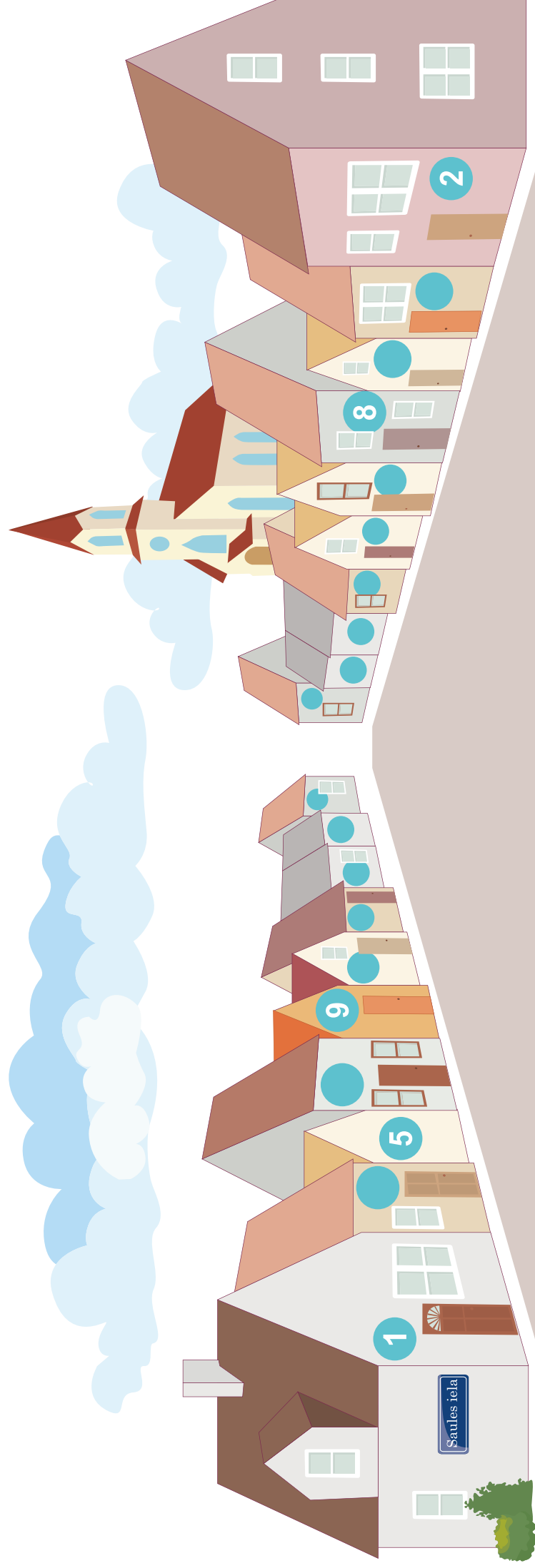
2. Sakārto 1. uzdevumā redzamos skaitļus augošā secībā (no mazākā uz lielāko)!

Pāra skaitļi										
Nepāra skaitļi										

3. Strādājiet pāri! Salīdziniet! Nosauciet viens otram pāra un nepāra skaitļus!

DARBA LAPA „MĀJU NUMURI”

1. Vēro māju numurus! Raksti trūkstošos!

2. Strādājiet pārī! Salīdziniet 1. uzdevuma atbildes!

3. Vēro 1. uzdevuma attēlu! Lasi un domā!

Juris un Zane dzīvo Annai kaimiņos. Juris dzīvo Saules ielā 5. Zane dzīvo Saules ielā 9. Apvelc māju, kurā dzīvo Anna!

DARBA LAPA „REIZINĀŠANA AR 2”

1. Strādājiet pārī! Klausieties un pierakstiet izteiksmes!

Piemērs izteiksmes lasīšanai

2 reizināt ar 5

Skolēns A											
Lasi!						Klausies un pieraksti!					
2	·	5									
7	·	2									
9	·	2									
2	·	3									
2	·	6									
4	·	2									
1	0	·	2								
2	·	1									

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!

3. Strādājiet pārī! Pārmaiņus viens otram lasiet izteiksmes un to rezultātu!

Piemērs

6 reizināt ar 2 ir 12

DARBA LAPA „REIZINĀŠANA AR 2”

1. Strādājiet pārī! Klausieties un pierakstiet izteiksmes!

Piemērs izteiksmes lasīšanai

2 reizināt ar 2

Skolēns B												
Klausies un pieraksti!						Lasi!						
						2	·	2				
						5	·	2				
						2	·	1	0			
						8	·	2				
						2	·	9				
						6	·	2				
						2	·	7				
						3	·	2				

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!

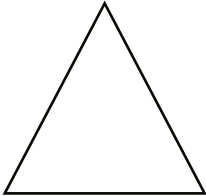
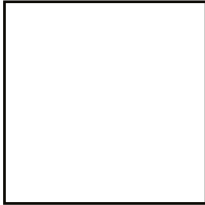

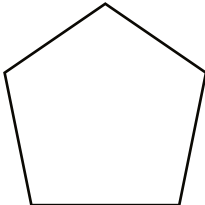
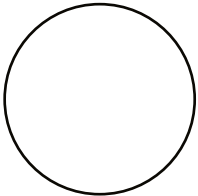
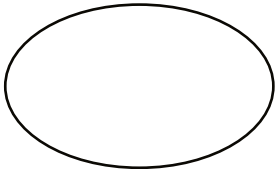
3. Strādājiet pārī! Pārmaiņus viens otram lasiet izteiksmes un to rezultātu!

Piemērs

6 reizināt ar 2 ir 12

DARBA LAPA „SADALI VIENĀDĀS DAĻĀS!”

1. Sadali figūru vienādās daļās! Izkrāso vienu daļu! Nosaki, kuru daļu izkrāsoji!

 <p>Sadali divās vienādās daļās! Izkrāso vienu pusi!</p>	 <p>Sadali četrās vienādās daļās! Izkrāso vienu ceturtdaļu!</p>
 <p>Sadali trīs vienādās daļās! Izkrāso vienu trešdaļu!</p>	 <p>Sadali piecās vienādās daļās! Izkrāso vienu piektdaļu!</p>
 <p>Sadali četrās vienādās daļās! Izkrāso vienu ceturtdaļu!</p>	 <p>Sadali divās vienādās daļās! Izkrāso vienu pusi!</p>

2. Strādājiēt pāri! Viens otram stāstiet, ko darījāt!

Piemērs

Es sadalīju ... (ko?) ... (cik?) vienādās daļās. Es izkrāsoju vienu ... (ko?).

DARBA LAPA „REIZINĀŠANA AR 2, 3, 4 UN 5”

1. Strādājiet pārī! Klausieties un rakstiet izteiksmes!

Piemērs izteiksmes lasīšanai

3 reizināt ar 5

Skolēns A													
Lasi!							Klausies un pieraksti!						
3	·	5											
2	·	4											
4	·	5											
4	·	4											
1	·	5											
4	·	3											
6	·	3											
8	·	2											

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!**3. Strādājiet pārī! Pārmaiņus viens otram lasiet izteiksmes un to rezultātu!**

Piemērs

6 reizināt ar 2 ir 12

DARBA LAPA „REIZINĀŠANA AR 2, 3, 4 UN 5”

1. Strādājiet pārī! Klausieties un rakstiet izteiksmes!

Piemērs izteiksmes lasīšanai

2 reizināt ar 5

Skolēns B									
Klausies un pieraksti!					Lasi!				
					2	·	5		
					5	·	2		
					3	·	4		
					2	·	3		
					5	·	3		
					5	·	5		
					3	·	4		
					7	·	2		

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!

3. Strādājiet pārī! Pārmaiņus viens otram lasiet izteiksmes un to rezultātu!

Piemērs

6 reizināt ar 2 ir 12

DARBA LAPA „DALĪŠANA AR 2, 3, 4 UN 5”

1. Strādājiet pāri! Klausieties un rakstiet izteiksmes!

Piemērs izteiksmes lasīšanai

9 dalīt ar 3

Skolēns A												
Lasi!						Klausies un pieraksti!						
9	:	3										
8	:	4										
15	:	5										
18	:	2										
4	:	4										
20	:	5										
12	:	3										
20	:	4										

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!**3. Strādājiet pāri! Pārmaiņus viens otram lasiet izteiksmes un to rezultātu!**

Piemērs

12 dalīt ar 2 ir 6

DARBA LAPA „DALĪŠANA AR 2, 3, 4 UN 5”

1. Strādājiet pārī! Klausieties un rakstiet izteiksmes!

Piemērs izteiksmes lasīšanai

10 dalīt ar 5

Skolēns B									
Klausies un pieraksti!					Lasi!				
					1	0	:	5	
					1	2	:	2	
					1	2	:	4	
					5	:	5		
					6	:	3		
					1	6	:	4	
					2	7	:	3	
					2	5	:	5	

2. Risini visas 1. uzdevuma izteiksmes!**3. Strādājiet pārī! Pārmaiņus viens otram lasiet izteiksmes un to rezultātu!**

Piemērs

12 dalīt ar 2 ir 6